

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Hitlerjevstvo in nemškutarstvo.

Adolf Hitler je duševno rasel in vzrastel v vsenemškem okolju. Schönener, vodja vsenemške stranke v stari Avstriji, mu je bil vzornik in voditelj. Cilj vsenemškega pokreta je bila Velika Germanija, koji bi Avstrija pripadala kot del. Zgodovina je nekdanji Avstriji zapisala smrtno obsodbo že davno prej, preden so jo dejstva izvršila. Avstrija kot germanizatorica = ponemčevalka slovanskih narodov je bila politični nestvor od tistega hipa, ko si je to nalogo nadela. Ob svojem nemoralnem cilju je morala propasti. Vsenemci pa so si želeli njen propad ter ga tudi napovedovali: ne radi prevelikega ponemčevanja, ki ga je uganjala, marveč radi tega, ker ji ponemčevanje ni do cela uspelo. Iz tega razloga so jo vsenemci obsodili na smrt. »Ako je ta ljudska zmes, imenovana Avstrija, končno vendar propadla, je to bila«, tako piše Adolf Hitler v svojem delu »Moj boj«, »nujna posledica nemožnosti, da bi 10 milijonov ljudi moglo trajno držati državo 50 milijonov, sestavljeno iz raznih narodov, ako niso za to pravočasno podani vsi določeni in potrebni predpogoji.« Nemški narodno-socialistični zaključek je tak: Ker Avstrija ni mogla docela ponemčiti vseh Slovanov, ki so prebivali na njenem ozemlju, ni dosegla svojega namena in zato nima pravice do obstoja. Ker je to pravico enkrat zgubila, je tudi nima kot država v sedanjem jako zmanjšanem obsegu, in zato se mora priključiti Nemčiji.

Hitler je torej dedič Schönenerjevega idejnega zaklada. Zadnji dve desetletji pred začetkom svetovne vojne se je vsenemški politični program s hrupno propagando širil po nekdanji državi ter

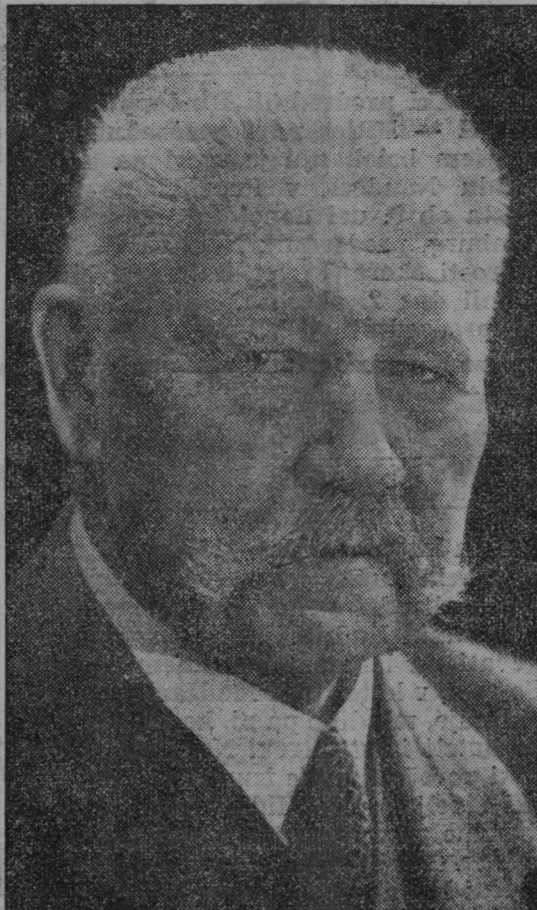
zajel zlasti tiste kraje, kjer so se vršile težke narodnostne borbe med slovanstvom in nemštvom. V teh krajih ni bilo dosti po krvi pristnih Nemcev, zato pa je bilo tem več ponemčencev in nemškutarjev. Ti so po svoji nacionalni zagrizenosti in vsenemški besnosti daleč nadkriljevali pristne Nemce. Kakor so bili janičarji bolj fanatični in podivjani protivniki krščanstva in krščanskega ljudstva ko pravi Turki, tako so tudi ponemčenci in njih nemškutarske oprode vprav sovražno in besno napadali slovansko narodnost in njene najbistvenejše pravice. Poturica hujši ko Turek, nemškutar nacionalno grši in strupenejši ko Nемеc. Dušeslovno je taka strupena zagrizenost razložljiva, ker je podobna zakrknjenosti trdovratnega grešnika, ki je postal gluha za glas vesti. Nemškutar je proti glasu vesti zatajil vezi krvi in dostikrat tudi vezi vse in zato se vse njegovo čuvstvovanje samo stopnuje v strasti in nestrpnosti. Ob enem pa je hotel s svojo zagrizenostjo nadomestiti to, kar mu je manjkalo po krvi.

S tem smo podali zvesto sliko razmer, ki so vladale predvsem na ozemlju Slovenije v nekdanji državi, razmer, ki tej državi niso bile ne v čast ne v dobro. Vsenemški duh je prevladal nad nemškim, odnosno ponemčenim življenjem, naseljenim na našem slovenskem ozemlju, ali pa na mejah našega strnjenege jezikovnega ozemlja. Bojna pesem teh ljudi je bila »Die Wacht am Rhein«, njihov zunanji znak vsenemška zastava = frankfurtarica. Srce je vleklo te ljudi ne na Dunaj, marveč v Berlin, kamor so večkrat poslali svoje zastopnike pozdravljat mogočnega nemškega kancelerja Bismarck — najmogočnejšo posebljenost vsenemške misli. In danes? Mesto Bismarcka Hitler kot najizrazitejši in najkrepkejši predstavnik vsenemške ideje. Vse drugo je ostalo s to spremembo, da je Slovenija včlanjena v jugoslovansko državo ter je nemški in nemškutarski življenj zgubil v naših krajih svojo nekdanjo umetno nadvlado. Nemci in ponemčenci v naših krajih so vsi navdušeni hitlerjevci, ki komaj čakajo izpolnitev vsenemških želja: bojne znake Velike Nemčije na Karavankah in v drugih predelih naše meje proti sedanji, sedaj žalibog — po mnenju hitlerjevcev žalibog — še neodvisni Avstriji.

Da je nemškutarstvo dosledno hitlerjevsko usmerjeno, se je dokazalo o priliki julijske narodno-socialistične revolucije na Koroškem. Dočim so vsi slovensko-čuteči Slovenci na Koroškem ostali zvesti avstrijski državi in njeni zakoniti oblasti, so nemškutarji v velikem številu pohiteli med hitlerjevske puntarje. Čisto po stari nemškutarski metodi! S tem, da se je odtujil slovenstvu, je postal nemškutar neko bastardo bitje, ki je zgubilo moralno ravnotežje

Novi avstrijski kancelar dr. Kurt Schuschnigg.

Predsednik Nemčije Hindenburg †.

Dr. Rintelen, avstrijski poslanik v Rimu, ki je bil duša zadnjega upora v Avstriji.

ter se izživlja v strastnih činih zagrizenosti. In vprav v tem je kazen za nemovalno ponemčevanje, ki ga je vršila in ga vrši Avstrija med koroškimi Slovenci. Človek, zvest svoji narodnosti, je tudi zvest svoji državi, ki v njej prebiva. Potujčenec pa ni nikomur zvest. Potujčevanje, ki se vrši na Koroškem po šolah in že tudi po cerkvah, je ločilo nad slovenskim narodom, ki se je že začel

maščevati nad samo državo. Ali bo Avstrija vendar končno uvidela, da se s turškimi metodami pojaničarjenja ne ustvarjajo značajni in zvesti državljani? Ako se Avstrija v svoji borbi za svojo samobitnost proti hitlerizmu sklicuje na načelo pravičnosti, kako more Slovincem, ki jim je mednarodnopravno zajamčena narodna samobitnost, zanikati vse njihove narodne pravice?!

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Zdravniška spričevala za poroko. Zakon o zatiranju spolnih bolezni z dne 28. marca 1934, ki nosi podpis ministra socialne politike in narodnega zdravja Ivana Pucelj ter sta ga narodna skupščina in senat sprejela meseca februarja 1934, določa v členu 9 naslednje: Moški, ki stopa v zakon, mora izročiti na poroko pristojnemu oblastvu zdravniško potrdilo, iz katerega je razvidno, da ne boluje na spolnih boleznih, ki so: sifilida, gonoreja (kapavica) in mehki čanker. Zato mora zdravnik vsakemu ženi vzetemu kri, ki jo potem preizkusijo na higienskem zavodu, odnosno zdravstvenem domu v Celju in Mariboru. Preiskavi je podvržen samo ženin, ne pa nevesta. Zdravniško spričevalo na dan poroke ne sme biti starejše kot 10 dni. To bo dalo povod mnogim neprilikam, ker se oklici morajo izvršiti 15 dni pred poroko. Tako sta ženin in nevesta prisiljena, da se data najprej oklicati, potem še le gre ženin po zdravniško spričevalo. Če izpade pregled zanj neugodno, je poroka sredi oklicev razdrta. Nedostatek je tudi v tem, ker zdravnik s svojim spričevalom lahko prepreči poroko, ne more pa preprečiti priležnosti. Bati se je, da se bodo divji zakoni še bolj pomnožili kot sedaj, ako ne bode posegel vmes poseben zakon. Za zdravniško potrdilo mora ženin plačati 20 Din državne in 5 Din banovinske takse v kolekih; tega ni oproščen nikdo, če tudi spričevalo samo izdajajo državni in samoupravni zdravniki siromašnim brezplačno. Poleg tega je treba plačati za preiskavo krvi 50 Din, za zdravniško potrdilo pa pristojbina 60 Din. Če prinese ženin ubožno spričevalo, plača občina takso za preiskavo krvi in tudi pristojbino za zdravniško spričevalo.

Avstrijski begunci v naših taboriščih. Na naše ozemlje se je zatekel 1001 nar. socialist. V Varaždinu je vseh hitlerjevcev 509. Med temi je pripeljal po neuspelem puču preko naše meje pri Dravogradu inženjer Wels 309 mož, 18 avtobusov, 12 tovornih in 6 osebnih avtomobilov, 400 pušk, 6 strojnic, 500 bajonetov, 60.000 nabojev ter še raznega drugega vojnega materijala. Dalje je v taboru v Belovaru 319 mož in v Požegi 173.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz pomirjene Avstrije. V Avstriji vlada je zopet red ter mir. Avstrijska vlada je ukrenila, da se ukinejo s 1. avgustom plače vsem državnim uradnikom, ki so

se udeležili zadnjega upora. Dalje je že izdal poseben zakon o zaplembi premoženja vsem, proti katerim je naperjeno sodno postopanje radi udeležbe pri zadnjem puču. Ako bo proti na odgovor pozvanemu opuščen sodno postopanje, ali bo odpuščen iz koncentracijskega taborišča, dobi nazaj zaplenjeno premoženje. Iz predvidenih zaplemb se bodo krili stroški za vzdrževanje koncentracijskih taborišč in za odškodnine žrtvam, ki so padle v bojih z uporniki. Proti tej odločbi ni priziva in stopi zakon takoj v veljavo. — Vlada je odredila aretacijo voditelja avstrijskih socialnih demokratov dr. Rennerja, ki je bil zaprt ob priliki februarjskih nemirov, a že zopet na svobodi. — Avstrijskemu poslaniku v Rimu dr. Rintelenu, ki je bil določen za slučaj posrečenja puča za kancelarja, so inili dve tretjini plače in pride pred izredno sodišče radi veleizdaje. — Na Dunaju sta bila obešena takoj po obsodbi oba Dollfussova morilca. V Innsbrucku je bila izvršena smrtna obsodba nad nekim Wurnigom, ki je dajal odgovor radi umora višjega policijskega svetnika Hickla.

Dr. Rintelena, bivšega avstrijskega poslanika v Rimu in za slučaj posrečenega puča določenega kancelarja, je zadela v jetniški bolnici kap, da je ohromel po eni strani in ne more govoriti. Zaslivanje enega glavnih krivcev v zadnjem uporu je sedaj onemogočeno.

Nemški predsednik Hindenburg preminul — Hitler novi predsednik. Po daljšem bolehanju je umrl na svojem gradu Neudeck v Prusiji dne 2. avgusta ob 9. uri dopoldne maršal Hindenburg, predsednik Nemčije, v visoki starosti skoraj 87 let, katere bi bil dopolnil dne 2. oktobra. Hindenburg je bil predsednik od 12. maja 1925 naprej

PO SVETU KATOLIŠKEM

Bela kuga. Na Madžarskem jako razsaja bela kuga = preprečenje spočetja otrok ali odstranitev človeškega ploda. Madžarski ljudski živelj je začel nazardovati na lastnem narodnem ozemlju. So vasi, v katerih so Madžari samo stari ljudje, mladine pa ni, ker ti ljudje niso hoteli imeti otrok. Nedavno so časniki poročali, da je izumrl ves madžarski živelj v vasi Hidaš. Stare domače družine so vse propadle, v njihovih hišah pa sedaj gospodarijo priseljenci, povečini Nemci. Propadle madžarske obitelji so bile protestantovske vere, ki nima toliko moči, da bi krotila v ljudeh

in vojnozaslužna osebnost, ki je vplivala na Nemce pomirjevalno. Zadnjim izdihom predsednika je prisostvoval kancelar Hitler, Hindenburgov sin Oskar in oba nečaka. Komaj je bil Hindenburg mrtev, je sklenila nemška vlada dva paragrafa vsebujoči zakon, po katerem se združita službi predsednika in kanclerja v eni osebi in preideta na Hitlerja, ki bo določil svojega namestnika v vladi. Omenjeni zakon je stopil v veljavo v trenutku Hindenburgove smrti. Volitev novega predsednika je vlada odklonila z izgovorom, da bi bile predsedniške volitve pod sedanjimi notrajne- in zunanje-političnimi razmerami neprikladne. Nemški vojni minister general Blomberg je koj oskrbel, da je vojska prisegla Hitlerju kot novemu predsedniku nemške republike.

Pogreb rajnega predsednika se je vršil dne 7. t. m. Truplo so položili v grobnico pod spomenikom v Tannenbergu, kjer je izvojeval Hindenburg nad Rusi v svetovni vojni odločilno bitko. V imenu nemškega naroda se je poslovil od maršala Hitler. Ko so spustili krsto v grobnico, je bil za nekaj časa po vsej Nemčiji ustavljen promet in zazvonili so vsi zvonovi po državi. Pogrebnim slovesnostim so prisostvovali zastopniki vseh nacionalnih organizacij Nemčije. Poleg vlade so bili polnoštevilno zastopani generali, admirali in zastopniki raznih držav.

Ljudsko glasovanje v Nemčiji za Hitlerja. Kakor omenjamo zgoraj, je izdala vlada takoj po Hindenburgovi smrti zakon, po katerem postane Hitler Hindenburgov naslednik na predsedniškem mestu. Kancelar Hitler je v smislu zakona o združitvi predsedniške in kancelarske službe prevzel koj vso najvišjo oblast v državi. Združitve obeh oblasti v eni osebi je zadela celo v narodno-socialističnih vrstah na odpor in radi tega je zaprosil Hitler notrajnega ministra, naj odredi vlada ljudsko glasovanje, ali naj bo Hitler predsednik in kancelar. Vlada je sklenila dne 3. avgusta, da se bo vršil plebiscit v nedeljo dne 19. avgusta t. l. in sicer v obliki, da potrdi glasovanje zakon, ki ga je sklenila vlada dne 2. avgusta in ki se nanaša na prenos dveh najvišjih oblasti na eno osebo — g. A. Hitlerja.

strast, sebičnost, samopašnost, uživanja-željnost. Protestantovska religija ni mogla dati tem ljudem nobene verske vzgoje. Ker slabi zgledi vlečejo, so se tudi mnogotere katoliške madžarske familije podale na to pot. Ni sicer njihovo geslo: »Brez otrok«, kakor pri protestantih; vendar se držijo za ljudsko skupnost in njeno porast nevarnega gesla: »Samo eno dete, k večjemu dvoje!« »Hrvatska Straža« (katoliški dnevnik, ki izhaja v Zagrebu) pripominja k temu žalostnemu pojavu: »Tudi pri nas je bela kuga razširjena vprav v najbolj plodonosnih krajih.« Slovenci, ki smo maloštevilen narod, moramo biti skrbno na straži, da tudi nas ne zaloti strašna bela kuga!

Misijonarji — žrtve solnčarice. V raznih krajih po posameznih delih sveta

je letos bila izredna vročina. Zemlja izsušena. Ozračje brez vlage. Ko ogenj pekoči žarki so razgreljali kamenje in pesek, da je bilo kot v razbeljeni peči. Tako je v letošnjem poletju bilo v nekaterih pokrajinah Kitajske. Vročina je zahtevala tudi človeške žrtve. Dosti jih je umrlo kot žrtve solnčarice. Med njimi ponajveč tujci, ki niso vajeni take klime. Tako so na Kitajskem, in sicer v misijonski postaji Jenčoufu, umrli kot žrtve strašnega vročinskega vala vsled solnčarice 3 misijonarji Nemci, ki pripadajo misijonski hiši sv. Severina v Fürstenfeldu na Nemškem Štajerskem. Junaki na bojišču za čast božjo in zveličanje duš. Ni dvoma, da bodo v verzeli, ki je nastala z njihovo smrtjo, stopili drugi, ki so prešinjani z istim duhom navdušenja in požrtvovalnosti. Prav kmalu bo zopet odpotovalo iz Evrope 81 misijonarjev, da stopijo v veliko fronto svetovnega misijona. Med njimi je 56 duhovnikov in 25 bratov-laikov. Na njih težkem potu jih spremljajo molitve tistih, ki z molitvami, dobrimi deli in darovi podpirajo veliko misijonsko misel.

Za Parije v Indiji. Pretekli mesec je molitveni namen za misijone bil posvečen Parijem v Indiji. Vladajoča kasta v Indiji so arijski Hinduji, ki tvorijo višje kaste ljudstva. Podjarmljeni praprebivalci pripadajo nižjim kastam. Med njimi so najbolj zaničevani Pariji = nedotakljivi. To poimenovanje ni morda od časti, ki jo uživajo, marveč od preziranja, ki so mu izpostavljeni. Višje kaste tako prezirajo Parije, da poslednji ne smejo v skupne molilnice, skupne bolnišnice, skupne šole, niti ne smejo z drugimi uporabljati skupne vodnjake. Gandi se, kakor je znano, zelo zavzema za Parije, da bi premostil brezno »nedotakljivosti«, ki zija med njimi in višjimi kastami. Ako bi se mu to posrečilo, bi to bil velik uspeh za hinduizem = indijsko pogansko vero, koje pristaš je tudi Gandi. Med Pariji in vobče med nižjim ljudstvom v Indiji je veliko sprejemljivosti za krščanstvo. Večina indijskih kristjanov pripada nižjim kastam. Tukaj je ugodno polje za katoliške misijone. Razne misijonske družbe tukaj delujejo: milanski misijonarji, ameriški jezuiti, frančiškani iz misijonišča za Indijo pri Meppenu, usmiljene sestre blaženega Jerneja Capitanio, angleške gospodične iz München-Nymphenburga in

drugi. So pa tudi velike ovire, ki otežujejo delo misijonarjev. Predvsem je to, kakor že rečeno, hinduizem, ki nastopa ter se povsod ponuja kot nacionalna religija. Velike težave delajo prodirajočemu krščanstvu vsi ljudski izkoriščevalci: veleposestniki in oderuhi. Ker se katoliška vera povsod postavi ob stran tlačanih, izkoriščenih in siromakov, se oderuhi postavljajo proti njej. Da bi preprečila popolno osiromašenje praprebivalstva vsled nečloveškega odiranja veleposestnikov in oderuhov, je vlada njihova naselja v gozdnem ozemlju proglasila kot zaščitno ozemlje. Radi te odredbe je misijonarjem onemogočeno ustanoviti v zaščitnem ozemlju stalne naselbine. Zato ustanavljajo na meji zaščitnega ozemlja stalna oporišča, odkoder opravljajo dušnopastirsko službo. To pa je združeno z velikimi težavami, ker morajo misijonarji in sestre stanovati v bornih bajtah domačinov ter z njimi deliti bedno hrano in je tudi klima in vreme za Evropejce jako neugodno. Vse pa prenašajo voljno in vdano z namenom, da bi te preproste ljudi s toliko lepimi, naravnimi svojstvi rešili hinduizma ter med njimi zgradili pravo narodno cerkev.

Nesreče.

Strašna nesreča. Pri Št. Danijelu n. Prevaljami je pretil dveletni otrok posestnice Katarine Pavlič lonec vrele juhe po sebi in je umrl na opeklinah.

Utonil je v Mariboru v Dravi letos kot tretja žrtev Viljem Pauman, učenec meščanske šole iz Pobrežja.

Kravo je ubila strela na Teznu pri Mariboru na paši.

Ogenj v Vuzenici. Dne 31. julija opolnoči je izbruhnil strahovit ogenj pri krčmarju Jezeršek, poprej Šebrek v Vuzenici. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje z opremo, krmo, zgorela sta prešnica in keglišče. Težko ranjena je prejšnja posestnica, ki je stanovala v gospodarskem poslopiju in je padel na njo zid.

Njegova obilna,
blaga pena
naredi perilo belo
ko sneg

Za pranje
vedno

GAZELA
terpentinovo milo

Otrok utonil v gnojnici. V Zgornjih Jablanah v občini Cirkovce pri Pragerskem je utonil v gnojnici 3letni Franček Potočnik.

Udar strele je zanetil na Sladki gori gospodarsko poslopje posestnika p. d. Praha. Dobri ljudje so obvarovali stanovanjsko hišo.

Usodepoln skok. Pri skoku iz ljublj. tramvaja se je v nedeljo dne 5. avgusta smrtno-nevarno poškodovala Marija Ribič, doma iz Moravc.

Požar uničil 13 poslopij. V Stavči vasi, občina Dvor v gornji Krški dolini, je uničil ogenj julija in septembra leta 1932 skupno 34 poslopij. Sedaj koncem julija je pogorel oni del vasi, ki je preostal pri zgoraj omenjenih požarih in so tokrat uničena vsa s slamo krita poslopja, katerih je še bilo 13. Goreti je začelo nad kaščo hiše števil. 13, od tam se je razširil ogenj na druga poslopja 4 posestnikov. Škoda znaša 60.000 Din, skupna zavarovalnina 32.000 Din. Gre za požig.

Huda posledica udarca strele. Dne 1. avgusta krog 7. ure zjutraj je udarilo med nevihto v hlev Jožefa Trudna, po domače Blažovega, posestnika v Podcerkvi v Starem trgu pri Ložu. Zgorelo je osem poslopij. Trudnu je upepeljena cela domačija. Dvema sosedoma so zgorela gospodarska poslopja s pridelki, krmo in raznim orodjem. Gasilci so preprečili še večjo nesrečo. Zavarovalnina je neznatna.

Razne novice.

Mariborski teden je bil slovesno otvorjen v soboto dne 4. avgusta.

Težkoče pri izvozu ranih jabolk. V našem listu smo že razložili, kako je bil zadnji kongres sadjarjev in sadnih izvoznicarjev v Mariboru le prazna pena resolucije, ki bodo ostale na papirju. Vse resolucije so bile osredotočene proti monopolizaciji sadnega izvoza, a se je zgodilo baš nasprotno! Že ob zaključku sadnega kongresa je prodrla v javnost bridka vest, da je dobila dovoljenje in kredite od Narodne banke za sadni izvoz iz naše države v Nemčijo

NOVICE

Osebne vesti.

40letni mašniški jubilej je obhajal 5. avgusta vsem znani pisatelj F. S. Finžgar, župnik v Trnovem v Ljubljani. Naše častitke!

Srebrnomašniki. Srebrno sv. mašo so obhajali v Vojniku pri Celju pri ondotenem g. župniku gospodje, ki so bili posvečeni leta 1909. Jubilanti so: Anton Lassbacher, župnik v Vojniku; dr. Ivan Žagar, stolni kanonik, Marko Škofič, župnik na Kapeli pri Radencih, in Mart. Erhatic, župnik pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah.

Vsi kupite otrokom za 1. razred Majcenovo PRVO ČITANKO

Čitanka je sestavljena na versko-vzgojnem stališču, je v vsakem oziru strokovnjaška, obsega polno lepih slik. Knjigo je odobrilo tudi ministrstvo prosvete pod številko NO br. 14.792, dne 14. julija 1928. Cena knjige je samo 5 Din (po pošti 6 Din, denar ali znamke v pisnu je poslata naprej).

Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

priviligirana izvozna družba »Prizad«, ki je pred leti doživela tolik polom na državno škodo pri žitnem monopolu. Obstaja resna bojazen, da bo zadela ista usoda sadje kakor žito, ako se ne bodo pravočasno zganili na odgovornih mestih. 100 vagonov obranega sadja že čaka na izvoz, je natrpanega v skladiščih, cene sadju padajo, sadni trgovci se nahajajo v hudi zagati in vsa krivda glede zavlačevanja izvoza 100 vagonov v Nemčijo zadene »Prizad«.

Ministrantom lavantinske škofije! Dne 7. in 8. septembra t. l. se bo vršil v Mariboru evharistični kongres za celo lavantinsko škofijo, katerega se naj v obilnem številu udeležijo tudi ministranti. Naj ne bo župnije, ki ne bi poslala zastopnika. S seboj morate prinesiti: snažno in zlikano obleko ter zvonček. (Glejte okrožnico KA!) Vsa druga navodila dobite prihodnjič. Srčno Vas pozdravljata zastopnika lavantinskih stolnih ministrantov in Vam za blagoslavljeni: Dobrodošli!

Laži-davčnega iztirjevalca, ki je nadregoval ljudi za tekoče in zaostale davke po mariborski okolici, so prijeli v Mariboru in ga predali sodišču.

Pravočasni umik pred strelo rešil celo družino. Dne 1. avgusta je udarila med nevihto strela v hišo posestnika in železničarja Ošlovnika na Spodnji Hajdini pri Ptuj. Strela je razbila spredaj strešni zid, prodrla v stanovanje, kjer je napravila v dveh sobah precej lukenj ter je ubila celo psa, ki se je zatekel pred nevihto v stanovanje. Pot na prosto si je poiskala strela pri vratih. Petčlanska družina se je zatekla pravočasno v kuhinjo in si je rešila s pobegom življenje.

Splavarjem na Dravi. V Ptuj se vršijo od avgusta do 16. oktobra na Dravi vojaške vaje pontonskega bataljona. Vežbajo na prostoru med obema mostoma ter 500 m nižje železniškega mostu. Vsi splavarji in druge prizadete osebe se opozarjajo, da je na označenem prostoru prepovedana vsaka plovba ob delavnikih od 6. zjutraj do 11.30 in od 15. do 1. ure. Ob nedeljah, ko se ne vršijo vežbe, je plovba prosta. Vršile se pa bodo tudi nočne vaje in je na tem prostoru od 20. do 4. ure zjutraj vsak plovni promet prepovedan. Splavarji in druge osebe, ki se bavijo s plovbo, morajo paziti na znamenje, ki ga bo imela straža, postavljeno 1500 m nad mostom na desnem bregu, in sicer bo to rdeče-bela signalna plošča. V primeru nesreče ali škode nosijo vso odgo-

vornost podjetniki sami, odnosno ore pravne osebe, na katerih račun se plovba vrši.

Prisilni pristanek potniškega letala v Halozah. Dne 3. t. m., ob 10. uri popoldne, je moralo radi napake v motorju prisilno pristati v vasi Kozminci v Halozah potniško letalo, ki obratuje na progi Dunaj — Gradec — Zagreb — Belgrad. V aeroplanu sta bila pilot in monter, ki sta ostala nepoškodovana. Letalo so pripeljali v Turnišče pri Ptuj in so telefonirali po strokovnjake na Dunaj, ki bodo imeli posla z motorjem dva dni.

Žena rajnega dr. Dollfussa z otrokoma.

Ni mu uspelo. Orožniki so predali v zapore v Kamnik mladega fanta iz Črnuč, ki je osumljen, da je ponarejal 50 Din novce. Zaprti je izkopal v 5 dneh po doknom zaporne celice drugega nadstropja luknjo, skozi katero je nameraval pobegniti in skočiti v temno ulico za sodnijo. Begunčeve nakane so še pravočasno odkrili in so ga prepeljali iz Kamnika v Ljubljano, kjer imajo sigurnejše zapore.

Živega mladega planinskega orla so ujeli v Podreznu pri Škofji Loki ob italijanski meji. Orel je napadel na dvorišču mačka, a so ga prepočili. Ostanke mačka so nastavili kot vabo in zraven zanjko. Ujeti orel meri z razprostrtimi peruti 170 cm in je pri nas redkost.

Grad Neudeck v Prusiji, kjer je umrl predsednik Nemčije maršal Hindenburg

Slovenski javnosti! Iskrene simpatije, ki jih je naša javnost pokazala rudarjem v revirjih TPD za časa njihove gladovne stavke, so našemu rudarskemu delavstvu dale upravičenega upanja, da bodo v svoji veliki stiski deležni tudi skromne dejanske podpore pri onih slojih, ki z razumevanjem spremljajo njihovo veliko borbo. Ta borba še dolgo ni končana; slovenskim rudarjem so brez dvoma namenjene še ure težjih preizkušenj, kakor so jih prebili doslej. V takšnih razmerah je dolžnost nas vseh, da mislimo v prvi vrsti na rešitev rudarske mladine, ki ji je naložen v trpljenju najtežji križ. Rešitev mladine, ki jo doma čaka samo brezupna negotovost, pa je samo v tem, da ji kjerkoli pomagamo do dela in kruha. Zato se akcijski odbor novič obrača na vse trgovce in obrtnike ter na vse zasebnike, ki potrebujejo vajenca (vajenko) v svojih obratih, ali delavca (delavko) v svoji hiši, s prošnjo, da ga vzamejo iz trpečih, pa vzorno poštenih rudarskih rodbin in na ta način vsaj malo pripomorejo do olajšanja bede v revirjih. V vseh primerih posreduje Akcijski odbor za pomoč gladojočim rudarjem, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

Staršem, ki iščejo za svoje hčerke-dijakinje stanovanje v Ljubljani, priporočamo »Vila Raj« v Zgornji Šiški (poleg retnize), kjer imajo šolske sestre svoj novi konvikt. Gojenke so pod skrbnim nadzorstvom sester vzgojiteljic, imajo popolno oskrbo po zmernih cenah, brezplačno pomoč pri učenju in po želji tudi pouk v klavirju. Podrobna pojasnila daje predstojništvo konvikta »Vila Raj«, Ljubljana VII.

Dr. Anton Hrovat, ordinarij bolnice križniškega reda v Ormožu, je odsoten od 10. avgusta do 1. septembra. 788

Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna **Franz Josefova grenčica** do urejenega delovanja želodca in črev.

Skrofulozne rane. Ta dolga bolezen nakazi človeka, ker mu še po ozdravljenju pusti vidne nelepe brazgotine. »Fitonin« take rane hitro ozdravi, ne da bi ostali kakršnikoli znaki. Steklenica »Fitonina« stane 20 Din v lekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico šte. 18 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z., Zagreb I-78. (Reg. pod šte. 1281 od 28. VII. 1933.)

Obžalovanja vredni slučaji.

Dva preprečena požiga. V Studencih pri Mariboru se skriva požigalec, ki je poskusil že v drugič požig pri posestniku Kolniku. Prvič je postavil v seno

gorečo srečo, katero je pa ugasnil veter. Tokrat je nameraval zažgati z gorečo smolenico kup žita, ki je bilo pripravljeno za mlatev poleg gospodarskega poslopja. Drugič je preprečila izbruh ognja domača hčerka, ki je šla iskat psa in je opazila že vžigajočo se slamo. — Na Pobrežju pri Ptuju je podtaknila požigalčeva roka ogenj v dve kopici slame, last posestnika Jerneja Svenška. Ogenj je zapazila in poklicala pravočasno pomoč posestnikova hči Neža Forstnerič. Z združenimi močmi so pogasili vaščani ogenj, sicer bi bila lahko postala v noči žrtev požiga cela naselbina.

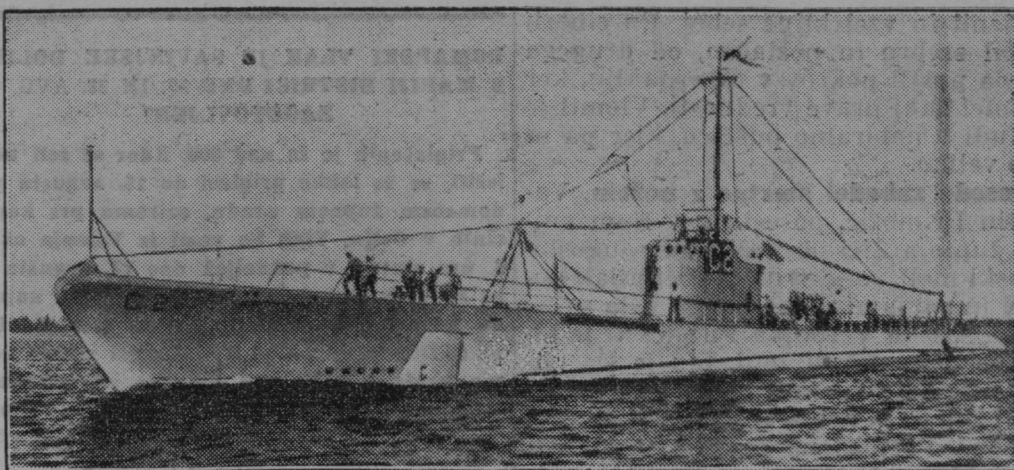
Obsodba radi streliv iz ljubosumnosti. Franc Posetta, 47letni opekar, italijanski državljan, živi s svojo ženo v Puconcih v Prekmurju. Radi ljubosumnosti je oddal dne 20. julija skozi vrata soseda Graha pet streliv. Dva strela sta predrila Grahu obleko, a ga nista ranila. Pred mariborskim sodiščem je Posetta dne 31. julija priznal, da je imel namen, usmrtiti soseda in svojo ženo. Obsojen je bil na dve leti robije.

Vlom pri kmetu. Dne 31. julija, ko je bilo vse zaposleno izven hiše, so nezaheljni neznanci obiskali stanovanje posestnika Martina Jurgeca v Cirkulahnah pri Sv. Barbari v Halozah in so mu napravili škode za 3000 Din.

Vlom v viničarijo. Neznanci so vlomili v viničarijo posestnika in gostilničarja Miha Breščiča v Pristavi, občina Sv. Barbara v Halozah. Škode je za 4000 Din.

Vlomilec se zabedel v trebuh. Iz Kamnika so pripeljali orožniki z vlakom v Ljubljano 23letnega vlomilca Pavla Malovrha, doma iz Črnega vrha nad Polhovim gradcem. Ko so stopili iz vagona, je segel Malovrh za obleko in si zasadil nož v trebuh. Ranjenega so takoj spravili v bolnico.

Ogaben ter strašen zločin v Ljubljani. Jožefa Cepuder, 38letna raznašalka časopisov v Ljubljani, je šla v Ljubljani

Največja ameriška podmornica, ki bo prevozila 16.000 km, ne da bi bilo treba obnoviti olje za pogon.

iz samomorilnega namena. Zapustila je v Grubarjevem kanalu listek skrivnostne vsebine, ki je pokazal policiji pot do zverinskega zločina. V Ljubljani na Starem trgu so stanovali: 60letni Franc Serše, delavec, mati Ivana in 19letna hčerka Francka. V sosedni sobi je bivala 38letna Seršetova pastorka Jožefa, ki je bila poročena s Cepudrom, a se je seznanila pozneje z Antonom Rozmanom. Miru božjega ni bilo pri omenjenih ljudeh. Stari Serše je zapustil pred 11 leti svojo ženo in se je klatil po Gorenjskem. Na starost se je vrnil zopet k ženi, ki krošnjari okrog po sejnih. Franc Serše je neznan kam zginil med tem, ko je bila njegova žena na sejmu. Policija je našla v stanovanju krvave madeže, nenadoma je bilo celo bivališče prebeljeno in so morali Seršeta ubiti; njegovo truplo so razsekali in ga vrgli neznan kam. Policija in sodišče nadalujeta preiskavo radi zločina, radi katerega je vse ogorčeno. Dne 3. avgusta je našel Janko Sterle, predelavec kemične tovarne, pri nabiranju gob na pobočju Golovca pri Ljubljani odprto vrečo, napolnjeno s smrdečimi deli človeškega telesa. Uradna komisija je grozno najdbo pregledala, popisala in

ugotovila, da manjkata glava ni še drugi deli trupla. Zločinci so poleg rok in nog najbrž glavo sežgali, ali jo pa zdrobili in pometali z drugimi kosi v kanal in morajo biti nekje v Ljubljani. Po izpovedi prič bi naj bila prinesla na Golovec omenjene ostanke Seršetovega trupla Jožefa Cepudrova, ki je skočila v Ljubljano. Pravi krivci v strašnem zločinu še niso razkrinkani.

Po enem letu pojasnjena mladostna žaloigra. Dne 17. avgusta 1933 sta neznan kam zginila 20letni zobotehnik Dušan Jelčič, stanujoč v železniških barakah v Dravljah pri Ljubljani, in 19letna Danila Faganel, učenka obrtne šole, stanujoča v Zgornji Šiški. Oba sta zapustila pismi s sporočilom, da pojmeta skupno v smrt. Okostnjaka omenjenega mladega para so našli fanti 5. avgusta v 25 m globoki jami blizu Št. Vida nad Ljubljano.

Bogoskrunski obisk tabernaklja. Cerkev sv. Gregorja pri Ribnici na Kranjskem je obiskal lopov, ki je odnesel iz tabernaklja dva ciborija, hostije pa je stresel v tabernakelj. Vlomilec se je skrivil čez noč v cerkvi, je vzel iz zakristije ključ od tabernaklja, odklenil, odnesel sv. posode in je nato tabernakelj

Vztrajna stava v loteriji.

Da se včasih le izplača, cela leta staviti eno ter isto številko, je preiskusil na samem sebi trgovec v Alciri pri Valenciji na Španskem. Celih 30 let je stavil v državni loteriji na številko 7139 z namenom, da bi vendar enkrat nekaj zadel. Šele pred kratkem so mu izplačali zadeti dobitok 750 tisoč zlatih dolarjev.

Veliki kanal,

ki spaja angleško mesto Manchester z morjem, je moral prestati hude boje. Predno je bil kanal dovoljen od parlamenta, je izdala prekopna družba za propagando 400 tisoč funto šterlingov. Pretekli sta zopet dve leti, pred-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Slednjič, po tako težkih zadnjih trenutkih, ki so nam bili cele ure, sta odjeknila iz čolna dva strela eden za drugim. Po dveh zadetkih se je morska pošast še enkrat potopila, a kmalu je izvrglo morje njen ogromni trup, ki ni več napejnal vrvi in se je pustil mirno vleči od veslačev.

Ena popoldne je bila, ko so navijali po vijakih 1500 kg težko žagarico iz morja na jahto. Ko je visela prosto na škripcu, so jo še enkrat fotografirali od vseh strani, jo odsekali s kavljia, da je pljusnila v morje in bila v bogato južino krog jahte se podečim morskim volkovom, katerih ne bi utegnili niti loviti, saj jih je bilo preveč.

Naši res junaški ter do končne zmage vztrajni ribiči so bili po tolikournem najnapornejšem boju tako utrujeni ter duševno in telés-

no izmозgani, da so pospali po par požirkih vina ter konjaka, kakor bi jih pobil.

4

Popoldne smo nadaljevali vožnjo in pred zatonom solnca smo bili deležni srečanja s takozvanim morskim hudičem. Od daleč smo čuli pri čisto jasnem ter vedrem vremenu nekako gromenje ter mogočno pljuskanje po morju. Nikdo si ni znal razložiti nenadnega pojava. Le gospod kapitan se je muzal naši radovednosti in je nas opozoril, da bomo kmalu videli samega morskega zlodeja, kateremu pravijo ribiči celo ljudožerec. Pospešili smo brzino ladje in hitro se nam je nudil prizor, ki nam je bil prav vsem, izvzemši glede morskizrednosti preiskusjenega kapitana, novost. Pred nami so se poganjale več nego 2 m iznad morske gladine v zrak črnkaste ploskaste mase, ki so merile v premeru nad 7 m. Ko se je to morsko čudo ter nestvor dvignil kvišku, je pljusnil zopet nazaj v morje in to zabavno skakanje sedmerih pošasti je odmevalo daleč naokrog liki grom ali močno streljanje. Morski hudiči so skakali pred nami kvišku ter se spuščali

zaklenil in vzel ključ seboj. En ciborij je bil srebrn in pozlačen, od drugega je pa pustil pokrov v tabernaklju, ker ni imel zanj prave vrednosti. Vlomil je še tudi v nabiralno puščico, kjer pa ni bilo veliko.

Soseda zabodel smrtno z nožem. Valentin Primožič, posestnik v Koprivniku, župnija Žiri ob italijansko-jugoslovanski meji, se je vrnil v noči pijan domov in razsajal. Žena mu je ušla skozi okno, soseda Veronika Filipič, ki je bila pri Primožičevi ženi, mu je šla odpirat. Razljuteni mož je vprašal po ženi in ker te ni dobil, se je lotil dejansko sosede. Preplašena ženska je zbežala proti hlevu, Primožič je skočil za njo z odprtim nožem in jo smrtno zaklal.

Slovenec okradel splitsko Mater božjo! V noči 26. junija je bil izvršen vlom v frančiškansko cerkev v Dobrem v Splitu. Vlomilec je opleni kip Matere božje, ki je bil poln raznega zlatega nakita in sta sloveči radi dragocenosti Jezuščkova in Marijina krona iz l. 1774. V kronah je 15 briljantov, 31 dijamantov, 150 velikih biserov in 45 raznih dragocenih kamnov. Pravi kroni so previdni frančiškani skrbno hranili in sta bili kroni na glavi Marijinega in Jezuščkovega kipa spretni in ničvredni ponaredbi. Kot vlomilca in tatu Mariji podarjenih dragocenosti so vtaknili pod ključ 51letnega Janka Klemenčiča, rodom iz okolice Jesenic. J. Klemenčič je bival v Splitu nad tri leta, je bil prvotno vratar v hotelu in sedaj pa uslužben pri kinopodjetju ter na dobrem glasu. Prijeti je pod težo dokazov priznal zločin.

Slovenska Krajina.

Črenšovci. Pred več leti, ko je bil pri nas še naš dober kaplan g. Meško, so pobirali po naši fari prispevke za spomenik v vojni padlim rojakom. Nabralo se je takrat precej denarja. Če bi ostal g. Meško pri nas, bi že gotovo imeli primeren spomenik. Že več let je preteklo, a

v morje in so zgedali, kakor bi se podili pred nami v igračkanju ogromni ter strašni netopirji. V čisti vodi smo zamogli slediti vsem posameznostim res čudnega ter nekako ponorelega skakanja ter pokanja po morju. Naenkrat se je spustilo vseh sedem velikanov kar naravnost za nekakim skupnim ciljem, zopet so se zaokrenili v krog in njih stranske plavute so kakor človek visoko zaštrlele iznad gladine.

Morski vrag, je razlagal g. kapitan, je v daljnem sorodstvu z morskim volkom. V Mehikanskem morju mu pravijo manta. Iskalci biserov se ga bojijo bolj nego kateregakoli drugega morskega strašila. V občem je razširjena vera, da lahko objamejo te živali človeka s svojimi močnimi ter jadrju podobnimi ploskvami. Na ta način povito človeško žrtev počasi požrejo.

Znanstveniki so glede morskega zlodeja povsem drugega mnenja. Pošast ima radi tega papagaju podoben kljun, da odpira z njim ostrige, morske polže ter školjke in da o kakem ljudstvu ni niti govora. Vsi, ki so imeli posla s pošastjo, so si edini v tem, da je harpunirani in od človeka napadeni morski hudič v obrambnem bo-

ROMARSKI VLAK IZ SAVINJSKE DOLINE K MARIJI BISTRICI DNE 27. IN 28. AVG. JE ZAGOTOVLJEN!

Priglašenih je že nad 300. Kdor se želi udeležiti, se še lahko priglasi do 15. avgusta pri domačem župnem uradu, oziroma pri kapucinih v Celju. Vlak bo vozil iz Velenja okoli 6. ure zjutraj v ponedeljek dne 27. avgusta in bo na vseh postajah do Celja in potem naprej na Šmarja pri Jelšah sprejemal romarje. Cena 45 Din tja in nazaj. Natančnejši spored vožnje pride v prihodnji številki »Slovenskega gospodarja«. — P. Ladislav Hazemali, prireditelj romanja.

o spomeniku več nihče ne govori. Svoji padlih vojakov zelo želijo, da bi se spomenik postavil, saj so v ta namen darovali lepe svote.

Črenšovci. Prosvetno društvo je začelo delovati. Dobilo je po dolgem času nazaj vse zaplenjene stvari. Tudi knjižnica je začela poslovati v Našem domu, kjer se izposojujejo knjige vsako nedeljo med sv. mašama. — V Muri na Srednji Bistrici se je hotela utopiti neka mladenka iz turniške fare. Fantje so jo rešili in občina jo je spravila domov. Kaj se je dekletu zamerilo na tem svetu, ne vemo. — Tudi v Dolnji Bistrici niso dobili zemlje, podarjene od grofice, najbolj potrebni. Sirota s sedmimi otroci ni dobila zemlje, sirota s tremi otroci, ki nima nič lastne zemlje, tudi ni dobila zemlje. Dobili so jo-taki, ki imajo lastno zemljo in je niso tako nujno potrebni, kar morajo sami priznati. Tudi v drugih vaseh ni nič boljše, kakor smo že zadnjič poročali v našem listu.

Črenšovci. V nedeljo 29. julija sta se v naši cerkvi poročila gđc. Sabo Irena in g. Krajčič Ludvik, gozdar, oba iz Gornje Bistrice. Nevesta je iz daleč znane Sabove družine, ki imajo že dolgo let gostilno. Novoporočencema v zakonskem življenju obilo božjega blagoslova!

Sobota. Tudi pri nas smo videli pobegle pristalca Hitlerja. Precej jih je prišlo čez mejo in prignala jih je naša obmejna straža v Soboto. V civilu so bili, mlajši ljudje, govorili so tudi slovensko. Dober vtis so naredili na gledalce,

disciplinirano so se vedli, kakor bi bili pod strogo vojaško komando.

Bogojna. Naša Krajina je letos bogata na novih sv. mašah. V nedeljo dne 29. julija smo imeli pri nas novomašniško slovesnost. Novomašnik je bil g. Berden Jožef. Na primiciji smo opazili tudi bivšega profesorja v Soboti g. Milača, ki je veliki ljubitelj in dober poznavalec naše od mnogih prezirane Slovenske Krajine. — Naš rojak g. Maučec Joško je priredil, kakor smo že poročali, novi zemljevid Slovenske Krajine. Danes dodajemo, da stane zemljevid 15 Din in da je zemljevid založil »Klub prekmurskih akademikov«.

Lendava. V sredo dne 1. avgusta zvečer bi bilo v skladišču trgovca g. Štefana Nemethy skoraj prišlo do požara, ki bi napravil več tisoč dinarjev škode. Vnel se je namreč inventar skladišča od dimnika, ki vodi mimo magazina. Toda požar so takoj opazili in ga tudi pogasili, tako da škoda znaša le 500 do 600 D. Škoda je deloma krita z zavarovalnino.

Benica. V ponedeljek dne 30. julija je g. Periču zgorela hiša z gospodarskim poslopjem. Vzrok požara ni znan. Škoda je velika, okrog 30.000 Din, a zavarovalnina majhna. Gasilec se je posrečilo požar omejiti, sicer bi zgorela tudi sosednja poslopja.

Gomilice. Pretekli teden je pri nas umrl mož, katerega smrt je precej presenetila vse ljudi naše vasi. Umrl je namreč g. Tivadar Matija v zgodnjih mladeniških letih, in sicer nagle smrti. Zadnje čase se je le pritoževal, da ga noge bole, a dobre volje je bil do dneva smrti. Zapustil je mlado ženo in 1 otroka.

Turnišče. V četrtek dne 2. avgusta se je pri nas izvršila izredna predstava. V naš trg so namreč prispeli kozaki in so zvečer izvajali svoj program, ki je bil kaj pester. Čeprav je bil delavnik, so kozaki s svojo dobro reklamo privabili na pozorišče precej ljudi, ki so predstavili z zanimanjem sledili. Kozaki so želi burno odobravanje s ploskanjem.

Turnišče. Dne 15. t. m. bodo turniški gasilci proslavili 15letni jubilej svojega obstoja. Da bo slovesnost tem večja, bodo isti dan župne vaje z dokaj pestrim sporedom.

Turnišče. Večkrat se sliši med našim ljudstvom stavek: »Nesreča nikdar ne počiva.« In to je tudi res. Človek, se niti ne zaveda in je

ju ravno tako nevaren, kakor 10 m dolgi morski volk.

Prikazen skakajočih morskih bognavaruj smo filmali ter smo jih obšli v velikem polukrogu. Živali se niso prav nič zmenile za jahto in so mirno nadaljevale svojo igro do solnčnega zatonu.

Po srečanju z morskimi vragovi je sledila mirna noč. Drugi dan smo pluli mimo Alijos skal, katere je zaznamoval na pomorskem zemljevidu po razlagi g. kapitana kapitan Markvina na vožnji proti Filipinskim otokom. Leta 1915 so štrlele tukaj visoko nad morjem v višine 4 skale, mi smo jih videli na naši vožnji samo 3.

Od omenjenih skal smo brzeli proti Revilla-Gigedo otočju, ki obstoji iz 4 otokov. V morju ob teh otokih smo videli bogznaj koliko že opisanih morskih velikanov, orjaške polipe s po več metrov dolgimi ovijalkami ali rokami, morske volkove, leteče ribe in manjših rib toliko neznanih vrst, da tolikim in tolikim niti g. kapitan ni znal pravih imen.

no je zbrala gradbena družba 7 milijonov funtov, kolikor je stal kanal. Kopali so prekop 7 let. Proračun 7 milijonov je bil prekoračen za 8 milijonov. Po omejenem prekopu prepelejo na leto raznega blaga za 100 milijonov funtov. Kanal je zgrajen za ladje do 15 tisoč ton.

Prva ognjena ladja (na paro) se je pojavila pred 200 leti ob izlivu angleške reke Temze v morje.

Statistika učil, da imajo v Londonu dekline za 10% več izgleda na možitev, kakor pa mladi ženski spol v drugih delih sveta.

že v nesreči. Tako se je zgodilo tudi pri nas nekemu mlademu fantu oziroma gospodu ob priliki mlatitve. V pondeljek dne 30. julija, v zgodnjih jutranjih urah je »mašina« mlatil pri g. Zdravcu. Pri mlatitvi je pomagal tudi že prej omenjeni fant. Toda njegova pomoč je bila le kratkotrajna; kajti ko je nesel na podstrežje prvo vrečo, je padel z vrha stopnic v priklet ter se onesvestil. V nezavesti je ležal skoraj tričetrt ure in le po prizadevanju in pomoči dveh študentov je zopet prišel k polni zavesti. Sreča v nesreči je bila, da si ni ničesar polomil, temveč se je samo hudo potolkel na glavi in levi roki, katere še sedaj ne more dvigati.

Renkovci. Zadnje dni preteklega tedna se je pri nas zgodila občutna nesreča še precej mlademu možu in sicer g. Magdiču. G. Magdič je namreč z drugimi ljudmi kopal kamen. Ko so že dosti skopali, so napravili večjo votlino, ki pa se je kmalu zrušila in bi skoraj zahtevala človeško žrtev, a k sreči smrtne žrtve ni bilo, temveč je kamen pokopal Magdiča in mu polomil rebra. G. Magdič leži v bolnici v gipsu. Mlademu možu želimo, da se kmalu zdrav vrne k domačim!

Romarji so odšli iz naše Krajine 1. avgusta k Mariji Bistriški (k Majkovi boži) in v Čakovec. Naši ljudje zelo radi romajo, in sicer skoraj vedno peš tudi v zelo oddaljena božja pota. Dne 11. avgusta bo šla zopet ena skupina romarjev na Sladko goro in k Sv. Roku v Šmarju pri Jelšah. Grede tja in nazaj peš. Romarji se zberejo dne 11. avgusta ob štirih zjutraj na

Srednji Bistriči, kjer bo po možnosti sv. maša, če ne, pa bomo pri sv. maši v Ljutomeru. Pridite stari in mladi, da počastimo Marijo na Sladki gori in na Ptujski gori, kjer bomo dne 15. avgusta. Roma je traja šest dni.

Dne 12. avgusta bo 15 let, ko so zasedle jugoslovanske čete našo Krajino. Zasedba se je izvršila brez prelivanja krvi. Vojaška oblast je postopala zelo obzirno z madžarskimi vojaki, ki so »čuvali« našo Krajino. Zgodilo se je na primer to: V Krogu pri Soboti so bili v šoli nastanjeni madžarski vojaki. Bilo jih okrog 7 ali 8 mož. Vsak dan so hodili po vaseh in se oglaševali pri županjih. Nikdar ni zinil kateri vojak niti besedice slovenski. Naš jezik jim je bil tuj. Jugoslovanska konjenica je pa prišla tudi v Krog in se je tam nastanila. Ko so zvedeli, da so v šoli Madžari, je šel neki jugoslovanski oficir z nekaj vojaki do šole in sporočil trepetajočim Madžarom, da naj pridejo ven. Prišel je njihov vodja-narednik. Pozdravil je prišlece in začel govoriti popolnoma dobro v slovenskem jeziku. Srečo je imel, da so ga vzeli v varstvo jugoslovanski vojaki, drugače bi ga naši ljudje bili nabili, ko jih je imel tako dolgo za norce. Občina je morala dati madžarskim vojakom na razpolago dva voza in naredniku so pustili naši vojaki celo revolver. Naši ljudje so se čudili obzirnosti jugoslovanskih vojakov, kajti kaj takega niso bili vajeni, in govorili so: »Če bi dobili Madžari v kakem kraju tako pešico jugoslovanskih vojakov, bi jih gotovo takoj postrelili.«

— — —

timacijo za 5 Din, ker gre na proslavo »Maribora« v Maribor.

2. Na legitimacijo, ki jo je kupil za 5 Din, skupaj s karto, se podpiše.

3. V Mariboru ne sme niti legitimacije niti vozne karte oddati, ker se z njo domov zastonj pelje.

4. V Mariboru si mora preskrbeti potrdilo, da se je res udeležil prireditve »Maribora«. To potrdilo se bo za odškodnino 2 Din oddajalo tekom tedna v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila na Koroški cesti 5 in na Aleksandrovi cesti 6, na dan 8. septembra pa kar na postajah pred odhodom vlakov.

5. Železniško legitimacijo za 5 Din mora tudi v Mariboru na postaji dati žigosati, predno se odpelje domov.

Vsi, ki imate v načrtu te dni v Maribor, si izrežite ta navodila in shranite k denarju, da boste pravilno ravnali.

Pozor še na sledeče:

1. Ker morajo na postaji vsakemu posebej izstaviti karto in legitimacijo ter z njo napisati številko, zato pridite pravočasno na kolodvor. Kjer je mogoče, imejte reditelja, ki pomaga!

2. Ker bi se znalo zgoditi, da bi kateri postaji legitimacij zmanjkalo, nam na spodnji naslov naši prijatelji, posebno gg. župniki in kaplani, ki bodo organizirali v teh dneh ljudstvo za Maribor, vsaj do 27. avgusta približno javite, koliko jih pride z dotične postaje. To potrebujemo tudi zaradi tega, da pripravimo dovolj vagonov za proge. Tozadevne prijavne pole dobite. Ako nam bote pravočasno in točno javili, nam bo mogoče ustreči.

Pripravljalni odbor »Maribora« v Mariboru.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijskih trgovinah.

„Maribor“ vabi v Maribor za dne 7. in 8. septembra.

Polovična vožnja na Maribor od 4. do 12. septembra 1934 za vsak vlak.

Za začetek proslave svojega 10letnega delovanja priredi slovensko pevsko društvo »Maribor« v dneh 7. in 8. sept. t. l. sledeče prireditve: Dne 7. septembra zvečer ob 8. uri v dvorani »Union« oratorij »Mesija«. Sodelujejo solisti, združeni zbori, vojaška in mariborska mestna godba. — Dne 8. septembra dopoldne ob 9. uri zborna petje na Glavnem trgu »Maribora«, popoldne ob štiri

ponovitve oratorija »Mesija« v Mariboru.

Vse, ki pridejo v dneh 7. in 8. sept. t. l. v Maribor, vabimo, da se udeležijo naše proslave ter se poslužijo v ta namen polovične vožnje.

Vsakdo, ki se hoče poslužiti polovične vožnje, se mora ravnati po sledečih navodilih:

1. Na postaji, kjer vstopi, naj kupi celo karto za Maribor. To karto da žigosati kar tam na postaji in zahteva legi-

Kolesce navadne žepne ure

se obrne ali tika petkrat v 1 sekundi, 300-krat v eni minuti, 19-tisočkrat v eni uri, 432-tisočkrat dnevno, ter 157.680.000krat na leto. Pri tej statistiki je zelo umesten opomin, naj bi navijali ure zjutraj, ker večina ljudi vstaja ob določeni jutrajni uri — k počitku pa lega neredno.

==

Največji zvon

poseda Moskva in tehta ta velikan cele 202 toni.

==

Dokazano je,

da živi danes nad 1 milijon sladkorno bolnih, ki bi že bili davno pomrli, ako bi se ne bila posrečila iznajdba zdravila proti sladkorni bo-

V Revilla skupini smo obiskali otoka Clarion in Socorro. Slednji je vreden posebnega omenka, ker smo tukaj filmali lov na velikanske morske želve. Ko smo se bližali otoku, smo zagledali dve v morju plavajoči orjaški želvi. Kapitan je pričel z razlago, da mu je dobro znano, kako mu je pripovedoval pred kratkim tovariš o tem kraju, kjer so srečali toliko v morju plavajočih želv, da so ovirale težak tovorni parnik pri vožnji.

Povešt o tako ogromnih množinah želv je vzbudila v želodcih vseh preiskušanih pomorščakov poželjenje po želvini pečenki, ki baje diši ter tekne na odprtem morju uprav izborno.

Jahta se je ustavila pred otokom. V čoln sem moral radi telesne moči poleg fotografa in Jack Stackletona jaz, čeravno mi je bil lov na morske želve — španska vas. Znano mi je bilo iz knjig, da želve ob obali streljajo, harpunirajo, na morju speče obračajo na hrbte, jih pograbiijo za zadnje noge in potegnejo v čolne, če niso pretežke. Pri spominu na moje znanje o želvah mi je bilo takoj jasno, da so me pozvali na boj s to morskoprakaznijo rači tega, da bi jo s krepkimi rokami obrnil na hrbet in jo obdržal za zadnje noge. Vse mo-

je teoretično znanje o želvah je v praksi bilo nekoliko drugačno.

Kakor sem omenil zgoraj, smo zagledali že z jahte dve prav veliki želvi, ki sta počasi plavali proti otoku. Ti dve smo dohiteli v čolnu in ugotovili, da se tiščata ena druge. Ako bi zagrabil eno, bo ušla druga. Je bilo treba zagrabit i obe nankrat, za kar bi bil potreben še tretji korenjak, katerega nismo imeli v čolnu na razpolago. Čeravno smo že bili precej proč od jahte, so spremeljali vsi na ladji naš lov z dušo in telesom. Vsak je kričal v nas kako drugo povelje. Želvi se nista niti zmenili za naš čoln in ne za vik ter krik z jahte. Z Jackom Stackletonom sva izmenjala par besed, ko smo bili že malodane tik želv. Jack je pognal z ameriško spretnostjo s čolna laso, ki se je zadržnil želvi krog vratu, drugo sem pograbil jaz iz čolna z vso močjo za eno zadnjo nogo. Komaj sta se začutili želvi v tuji oblasti, sta pri vsej navidezni lenobi z enim silovitim sunkom potegnili naprej. Sunek je bil tako močan, da se je čoln z glasnim štrbunkom prekucnil in smo popadali vsi v vodo. Z ladje so mi udarile na uho kletvice in krohot posmeha. Nekaj krep-

DRUŠTVENE VESTI

Krščanski materi — čast!

V zadnji številki smo zapisali besede, ki osvetljujejo pomen in važnost matere za krščansko vzgojo in vsled tega za bodočnost našega naroda. Zapisane so bile te besede v opomin materam, pa tudi vsem tistim, ki se smatrajo za graditelje bodočnosti in sreče našega naroda. Hvala Bogu, da se slovenske matere po veliki večini zavedajo svoje pred Bogom in narodom odgovornosti polne naloge. Naj bi prava, krščanska resnobnost prešinila tudi tiste, ki so mlačne, pogreznjene v zemeljske brige! Osobito še tiste, ki vihrajo za veseljem in užitkom! Nekrščanska mati pa bodi izjema, ki ji ne bi smelo biti prostora med slovenskim narodom!

Ne bi bilo pravično, ako bi samo materam zabičevali njihovo dolžnost, pri tem pa ne omenjali, kako se jim danes otežkočuje izvrševanje njihove dolžnosti. Kar dobra mati v srcu otroka zgradi, to slab človek podere. Dober nauk, ki ga mati daje sinu in hčerki, slaba knjiga in nekrščanski časnik iz njihovega duha izpodrine. Krščansko krepko, ki jo skrbna mati vcepi kot klico v mlado srce, slaba družba iz njega izrva. Ako poklicani javni vzgojitelji ne podpirajo dela staršev, kako more to delo razvojno napredovati ter roditi sadove? S krščansko domačo vzgojo mora biti vzporejena javna vzgoja v duhu krščanstva ter vzgoja v zasebnih vzgojnih in prosvetnih društvih, ki mora biti v popolnem skladu s krščanstvom. Le če vsi ti vzgojni činitelji vzajemno sodelujejo v krščanski smeri, bo mladina v tej smeri ostala ter napredovala.

Z vzgojno dolžnostjo staršev je združena dolžnost otrok, da se dajo vzgojiti, da staršem ne delajo ovir, da so

jim pokorni, da poslušajo njihove nauke ter izpolnjujejo njihova navodila. S takšnimi otroki je božji blagoslov, ki ga zajamčuje izpolnjevanje 4. božje zapovedi. Kot zgled bodi naveden novi zagrebški nadškof s pravico nasledstva dr. Alojzij Stepinac. Pretekli mesec je mladi nadškof obiskal svoj rodni kraj. Prišla je tudi njegova krščansko-pobožna in vedno resnobna mati Barbara z drugimi kmeticami, da ga pozdravi. Sin-nadškof je ob tej priliki o svoji materi rekel sledeče: »Moja mati se je veliko trudila in skrbelo, da me je vzgojila. Zato sem ji globoko hvaležen. Mnogo noči je prebedel, dokler sem bil na italijanski fronti. Neke noči je na Piavi zletel neki italijanski kraj v zrak. Jaz sem s svojo četo zapustil ta kraj nekaj minut pred eksplozijo in tako sem ostal živ. Mati mi je pozneje pripovedovala, da je to noč k Bogu molila in slišala strašen tresk in pok. Zato jaz ljubim svojo mater ter sem ji hvaležen za njene skrbi in molitve. Še bolj sem ji hvaležen, ker je moja mati tako dobra, da od mene ne pričakuje nobenih gmotnih koristi, marveč pravi: »Ti so posvečen samo za cerkev in narod in za nikogar drugega. Naj torej živi moja mati!« Prav lepe besede, v čast sinu-nadškofu in njegovi vrli, krepkosti materi!

Dekliško zborovanje KA za dekanijo Velika Nedelja v Središču. V nedeljo dne 12. avgusta se bo vršilo v Središču veliko zborovanje za dekleta iz vse dekanije. Na zborovanje pride škofijski zastopnik za KA g. stolni kanonik dr. Franc Cukala iz Maribora, ki bo imel v župni cerkvi ob pol 10. uri govor, nato pa slovesno sv. mašo z asistenco. Popoldne ob dveh bodo pete litanije Matere božje v župni cerkvi, ob treh pa se bo vršilo slavnostno zborovanje z akademijo v Društvenem domu. Spored zborovanja: 1. Pešem, pevski zbor. 2. Otvoritev zborovanja, g. dekan Fr. Horvat. 3. Pozdravi zastopnic posameznih župnij. 4. Deklamacija. 5. Delo deklet v KA, govori Olga Sadravec.

6. Majniški večer v slovenski vasi, zborna deklamacija. 7. Vitez naše ljube Gospe, misterij v 1 dejanju. Dekleta, to je vaš dan! Pokažite, da živi v vas še katoliška zavest! Pričakujemo vas v častnem številu, da se navzamete ognja za krščanske vzore in ga ponesete v domove širom naše dekanije. — Pripravljali odbor.

Središče ob Dravi. V nedeljo dne 29. julija so Varaždinci začudeno gledali trumo kolesarjev in dolgo kolcno okrašenih vozov, ki so se pomikali po mestnih ulicah. Vesela pesem in godba je prebudila še zaspale, ki so radovedno gledali skozi okna in mislili, da gre najmanj 10 parov na venčanje. Pa so se motili. Bil je le izlet »Narodne Prosvete« iz Središča, ki je organiziral poučni izlet v Varaždin na 23 vozovih z 235 izletniki, katerim se je pa pridružilo okrog 20 kolesarjev. Najprej smo se zbrali v pavlinski cerkvi k sv. maši, pri kateri je nastopil pevski zbor iz Središča. Cerkev je bila nabito polna občinstva, ki pri odhodu iz cerkve ni štedilo s pohvalo pevskega zbora. Nato smo šli v tekstilno podjetje »Tivar«, kjer so izletniki z zanimanjem ogledovali velikanski obrat in neštivilne stroje. Po kosilu smo ogledali krasno varaždinsko pokopališče z umetno gojenimi cipresnimi nasadi in zanimivi zgodovinski muzej v varaždinskem gradu. Ob 4 smo se zbrali pri prisrčni družabni prireditvi Katoliškega društva v Varaždinu, kjer smo se skupno s hrvaškimi bratskim društvom navduševali za požrtvovalno delo katoliške prosvete. Mnogo poučnega in koristnega smo si vzeli za spomin iz Varaždina, utrdili pa smo se tudi v svoji društveni zavesti in skupnosti.

Mozirje. Kakor vsako leto, tako si je tudi letos veliko število družin in posameznikov izbralo Mozirje kot svoje letovišče. Koliko jih je, se vidi posebno zvečer. Tedaj domačini, sedeč na klopih pred hišami, obravnavajo dnevne novice, letoviščarji pa uživajo, sprehajajoč se gori in doli, hlad poletnih večerov. Posebno živahno pa bo v soboto dne 11. in v nedeljo dne 12. t. m. Katoliška akcija pripravlja »Slehnika«, ki bo podan pred cerkvenimi vrati ob osmih zvečer. Priprave so v polnem teku in obetajo nekaj izrednega. Upamo, da bomo mogli poleg gostov, tržavnov in okoličanov, pozdraviti tudi sosednje župnije. Žal ne bo nikomur!

kih požirkov slane vode mi je vrnilo zavest, da sem se koj po štrbunku v morje ob obali otoka zavedel, za kom sem poslan in kaj da držim z desnico. Nisem imel časa, da bi se bil ozrl po okopanah tovariših na levo ter desno. Še krepkeje sem stisnil želvino nogo in se uveril, da me velika morska žival sama v strahu za lastno življenje vleče proti plitvini. S prsami sem še porival jetnika od zadej in ni trpelo dolgo, da sem začutil za seboj trdna tla. Segel sem še z levico pod plavajočo želvo, zbral vse moči, zasukal žival od desne na levo, na hrbet je morala leči in moja je bila. Spustil sem nogi, se zmotal želvi do vrata in jo izvlekel na kopno kakor srednje prostoren čoln. Z jahte so mi udarjali na uho klici: »Bravo, Joža!« in navdušenega ploskanja ni hotelo biti konca. Želva je cepetala z vsemi štirimi in otepala z vratom ter glavo, a ves napor je bil zaman, pretežka in prenerodna je bila, da bi se bila opomogla na noge in mi ušla nazaj v morje. Še le pri polni zavesti zmage nad sicer nedolžno živaljo sem se ozrl, kje so zaostali moji lovski tovariši in ali še drži gospod Stackleton svoj plen na lasu?! Veslači so še lovili vesla ter obračali čoln, Sta-

ckleton se je otresal na suhem preobilne mokrote, a brez lasa ter plena.

Položaj se je kmalu preokrenil na dobro toliko, da so pristali čolnarji pri meni in mi je zapupal g. Jack, da že prehudemu prvemu pocuku ni bil kos in mu je ušla želva z lasom vred.

Z združenimi močmi smo prenesli ugrabljeno žival v čoln in jo odpeljali živo na jahto, kjer sem bil oni večer jaz pri res slastni želvini pečenki junak dneva. Tovariši so nazdravljali moji res bolj izredni moči in bili odkritega mnenja, da bi zadržal najmočnejšega bivola, če bi ga zagrabil za roge.

Prizor borbe Tirolea z orjaško morsko želvo je fotograf filmal in gotovo so bili po celi Ameriki pri pogledu na istino mnenja, da gre za navadno potegavščino, da bi obdržal človek pri nenadnem padcu v morje morskega velikana z izredno močjo v vodi, kjer je doma.

Dalje sledi.

Širite „Slov. gospodarja“!

lezni, ki se imenuje insulin.

Raziskovalec je ugotovil,

da je bilo od 1000 zgodovinsko slavnih osebnosti samo 55 žensk.

Prvi glasovir

je bil zgrajen v Florenci na Italijanskem leta 1709.

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake.

Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Lavantinski evharistični kongres v Mariboru 7. in 8. septembra 1934.

Že pred tedni je prevzvišeni g. knez-škof povabil duhovnike in ljudstvo, naj se zberejo dne 7. in 8. septembra v Mariboru, da tako skupno pokažemo svojo vero v živega Boga v presveti Evharistiji in da ga poprosimo pomoči in varstva v današnjih težkih časih. Ob enem naj bo ta prireditev veličastna manifestacija naše škofije, s katero pokažimo našo trdno vero in zaupanje v Kralja nebes in zemlje.

Kongres se bo vršil po sledečem sporedu:

Dne 7. septembra

Popoldne stanovski govori za izobražence, može, fante, žene in dekleta.

Zvečer ob 20. uri v dvorani Union: Händel: Mesija.

Ob 24. uri: polnočnice v mariborskih župnih cerkvah.

Dne 8. septembra:

Od 4. ure naprej sv. maše in obhajanje.

Ob 9. uri prihod prevzvišenega g. škofa na Glavni trg, sv. maša s pridigo. Svečana procesija z Najsvetejšim po mestnih ulicah na Slomškovo trg. Pred stolnico posvetitev presv. Srca Jez., zahvalna pesem in blagoslov.

Ob 14. uri popoldanska pobožnost na Slomškovem grobu: govor in litanije, poklonitev zastav.

Ob 16. uri v dvorani Union: Händel: Mesija, oratorij.

Da bo kongres dosegel svoj namen, dajemo poleg že objavljenih še naslednja navodila:

1. Preč. župnijske urade prosimo, da ljudstvo primerno opozarjajo na kongres in vabijo k udeležbi.

2. Zbirajte prijave udeležencev ter nam točno število istih javite najpozneje do 27. t. m. na polah, katere smo razposlali.

3. S pomočjo poslanih pesmaric zborne maše pripravite ljudstvo s praktičnim izvajanjem v domači cerkvi na skupno petje in molitve pri pontifikalni sv. maši na kongresu.

4. Vsaka župnija naj pošlje na kongres vsaj po eno zastavo, posebno zastave cerkvenih družb in bratovščin naj bodo ta dan vse na kongresu.

5. Bližnje župnije naj pridejo v skupnih sprevodih na ta način, da se vsaka župnija zbere na določenem kraju blizu mesta, odkoder gre na določeno mesto pod vodstvom naših rediteljev. Podrobna navodila dobe preč. župnijski uradi posebej. Župnije, ki pridejo v skupinah, naj to javijo na prijavnih polah.

6. Vsaka večja skupina, bodisi peš, bodisi na kolesih ali z vlakom, naj ima vsaj enega svojega reditelja.

7. Kolesarji morajo biti prijavljeni po župnijah in dobiijo posebna navodila.

Vsa potrebna nadaljna navodila bomo objavljali v časopisih.

Pripravljalni odbor.

kedaj vozil ali šel skozi našo prijazno vasico, ležečo ob okrajni cesti, bi ga gotovo polile solze, ko bi ga bila drugi dan po požaru zanesla pot skozi uničeno vas, kjer se je nudila strašna slika: samo golo zidovje in par dimnikov, je štrlelo v zrak, a vaščani so si s strahom in solzami v očeh pripovedovali, kaj je zgorelo temu in kaj drugemu. Ker pač pri vsem tem jadikovanju ni nikake pomoči, še manj pa koristi, so se podali pogorelci v prvi vrsti med dobre in usmiljene ljudi po živež in potrebni les za stavbe. Da smo si za silo postavili streho, se imamo prizadeti najtopljeje zahvaliti vseli onim dobrotnikom, kateri so količjak darovali pogorelecem bodisi v živežu ali z lesom. Končno se zahvaljujemo tudi banski upravi v Ljubljani za tako hitro sprejeto denarno podporo, katere smo bili v resnici potrebni.

Ptujska gora. Praviijo, da je na svetu najlepše to troje: Jaso, z zvezdami posuto nebo, cvet nežne rože in pogled v nedolžno otroško oko. Če je tako, potem se pač ne čudimo, da se ob smrti nedolžnih otrok tako bridko žalostimo. To žalost je občutil tudi naš priljubljeni organist Janko Mohorko s svojo mlado tovarišico Marijo ob izgubi svoje mlade hčerke Jelice. Bridke ure žalosti jima je lajšala zavest, da z njima sočustvujejo sosodje in vsi znanci. Toliko lepega belega cvetja so nasuli na krsto mladega bitja in s tolikimi venci so obsuli grob male Jelice. Tudi domači pevci so pod vodstvom šentlovrenškega organista Konrada Muršeca zapeli ob odprtem grobu žalostinko v pozdrav malemu angelu. Zato boži na tem mestu izrečena prisrčna zahvala vsem darovalcem cvetja, sorodnikom, znancem, pevcem in g. organistu Konradu, prav posebno pa še duhovščini; mladim staršem pa naše prisrčno sožalje!

Celje. Pri kapucinih v Celju se je tridnevna pobožnost v čast kapucinskemu bratu sv. Konradu, ki je bil letos na binkoštno nedeljo svetnikom prištet, sijajno obnesla. Tridnevnicu je vodil o. Janez Reberc iz Varaždina; verniki so njegove krasne pridige prav radi poslušali. Posebni naval ljudstva je bil pa na dan Porcijunkule, ko je bil zaključek te tridnevnicu. Povod temu je bil, ker se je izvedelo po časopisih in raz prižnic, da pride ta dan sam prevz. škof mariborski g. dr. Ivan Tomažič, da opravi pontifikalno sv. mašo na čast sv. Konradu, kar se je tudi zgodilo. Slavnostni govor kot zaključek tridnevnicu je imel mil. g. stolni prošč mariborski dr. Maks Vraber. Svetih obhajil je bilo do 4000. Hvala Bogu! Bil je to res lep dan, ki bo ostal vsem udeležencem v najboljšem spominu!

Grize pri Celju. V Libojah, pri podružnici sv. Neže, homo obhajali ta mesec mlado in lepo nedeljo skupno dne 19. avgusta. Ob desetih bo procesija z Najsvetejšim in peta sv. maša. Pridite na prijazni grič k Sv. Neži! — Prejšnji pondeljek dne 30. julija smo spremili k večnemu počitku Nežo Romih, posestnico v Zabukovci. Doživela je 64 let. Naj počiva v božjem miru!

Sladka gora. Običajni romarski shod na Sladki gori se vrši od 12. do 14. avgusta. Prihajali so radi sem romarji iz raznih krajev in zlasti še iz Slovenskih goric ter Prekmurja. Pridite k Mariji Sladkogorski, da ji potožite svoje težave zlasti v teh težkih časih. Izprositi si pri njej dušnih in telesnih milosti. Ob tej priložnosti lahko ob enem opravite svetolnetno pobožnost. Za spovednike je poskrbljeno. V nedeljo dne 12. avgusta bo zvečer pridiga in slovesne litanije, dne 13. avgusta ob šestih pridiga, slovesna sv. maša, ob desetih ravnokot; med tem več sv. maš. Popoldan zopet pridiga in slovesne večernice. V torek dne 14. avgusta;

Dravograd. (Grozen roparski umor in požig.)

Preteklo nedeljo dne 28. julija se je obhajala v mirni in lepi vasi Črneče pri Dravogradu običajna lepa nedelja. Ko se je vila procesija po polju, se naenkrat opazi na bližnjem hribu nad Črnečami, da gori pri kmetu Kvasniku, p. d. pri Jelenovih. Vsi mlajši možje in fantje se spustijo nagloma po hribu navzgor, da bi rešili, kar bi se dalo. Doma je bila ostala gospodinja Ivana, dočim so gospodar, sin in tri hčerke, ki so vrle cerkvene pevke v Črnečah in Dravogradu, bili pri svetih opravilih. Ko dosepejo možki do hiše, se jim nudi grozen prizor. Gospodinja in sosedinja Gračner sta bili oropani in umorjeni. Zločinec je s tem hotel zabrisati sled, da je užgal hišno poslopje; računal je na to, da bodo ljudje domnevali, da so ženske same zakrivile nesrečo in pri tem zgorele. K posestniku Kvasniku je prišla sosedinja Gračner po neko seme in je zločinec ubil tudi njo. Posestnik Kvasnik je daleč naokoli znan kot varčen in zelo marljiv gospodar, in vsled tega si je zločinec izbral ravno njegovo hišo. Po izjavi ostalih denarja zločinec ni dobil več, kot okoli 400 Din, ker je prihranek naložen v dravograjski hranilnici. Čudnemu naključju je pripisati to, da je ravno takrat prišla sosedinja Gračner, ki je mati šest- in sedemletnih hčerkic, stara 37 let. Zločinec je obe žrtvi strašno potolkel po glavah in sicer najbrž s kakšnim polenom, kar se da sklepati iz kakovosti ran. Zahvaliti se je vetru, ki je vlekkel na drugo stran, drugače bi gotovo zgorelo tudi gospodarsko poslopje z vso krmo in gospodarskimi stroji ter vozovi. Ob enem pa tudi gre vse priznanje vrlim možkim;

ki so preprečili, da se ogenj ni razširil. Ubogi Jelenovi so brez vsega, ker je zgorelo do pičice vse, razen kar so imeli na sebi. Na kraj nesreče je prispela žandarmerijska patrila iz Dravograda, ki je takoj poizvedovala za nečloveškim zločincem. V Libeličah na meji je bil aretiran neki sumljivi človek. Upamo pa, da zločinec ne bo ušel roki pravice, ker zasluži najstrožjo kazen. Teško prizadetim naše iskreno sožalje!

Studenci pri Mariboru. Cerkev sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru so začeli popravljati oo. kapucini. Ker so sami revni kakor delavci, v sredi katerih delujejo, prosijo milih darov v denarju. Za dobrotnike se mašuje vsaki teden. Pomagajte še posebno oni, ki nosite ime Jožef, a tudi drugi!

Negova-Sv. Lenart v Slov. goricah. Naša domača »Vzajemna zavarovalnica« priredi v nedeljo dne 12. avgusta po pozni sv. maši v graščinski dvorani pri Negovi gospodarsko predavanje o zavarovanju. Predavata ravnatelj g. Mihelčič iz Celja in Franjo Žebot iz Maribora. Gospodarji in gospodinja, pridite! — Enako predavanje bo isti dan po rani sv. maši pri Sv. Lenartu v posojilniški dvorani.

Medvece pri Pragerskem. Marsikateri od čitateljev »Slovenskega gospodarja« misli, da je piscu iz Medvec tudi pisalno orodje s črnolom zgorelo, kar je tudi res, pač pa si je toliko zopet opomogel s pisalnim orodjem in črnolom, da Vam, dragi čitatelji, na kratko opišem, kakšne razmere vladajo v naši vasi po požaru. Gotovo se še spominja marsikateri od naših čitateljev, da je dne 18. aprila t. l. zanetila požar iskra lokomotive državne železnice, katera vzdržuje obrat od Pragerskega-Medvece za tovarno strojil Hamre-Majšperk. Koliko solza je bilo prelitih, koliko gorja, strahu in trpljenja nam je prizadjal požar, se ne da opisati, kar nam bo ostalo zmiraj v spominu. Kdo se je

ob šestih pridiga; slovesna sv. maša in potem odhod romarjev. Sedaj da tudi novi vodovod, ki je bil blagoslovljen dne 29. julija, hladno in zdravo pijačo. Dobrodošli v Marijinem imenu!

Bizeljsko. Zadnjič smo poročali, da je bila žrtev strele družina Dernikovičeva. Teden dni nato je udarila strela še v dvoje poslopij, a k sreči so bili gasilci takoj na mestu in preprečili požar. Človek se res upravičeno boji. — Sedaj pa nekaj novega: Pred kratkim smo čitali nekje, da je Bizeljsko nekam zapostavljeno, da nima zveze s svetom. Pa to menda ne drži. Železnice res nimamo kar doma, imamo pa zato avtobus, dnevno zvezo z Brezicami. Če se komu ljubi, pa lahko stopi tudi v Št. Peter pod Sv. gorami na avtobus. Tako do sedaj. Za naprej bomo se pa lahko razgovarjali z ljudmi v oddaljenih krajih, kar z Bizeljskega. Dobimo namreč novo zvezo z zunanjim svetom: telefon. Že nekaj časa živi med nami nekaj članov naše vojske in pridno postavlja telefonske droge. Želeti bi bilo sedaj le to, da bi nova telefonska zveza dvignila vinsko trgovino v korist naših vinogradnikov. Upamo, da bo tako!

Marija Gradec pri Laškem. Občinske meje so ostale iste, kakor so bile določene dne 9. septembra lanskega leta. Zopetna sprememba, ki se je izvršila dne 17. marca letos, je našo občino pustila pri miru in ji ni na korist laške občine nič odvzetega, kakor se je prvotno poročalo. — Dne 1. junija so se vršili v Laškem za novo občino vojaški naboni, potrjenih je bilo 37 fantov. Poveljnik vojaške naborne komisije se je pohvalno izrazil o obnašanju fantov nabornikov, ki so bili trezni in mirnega obnašanja. Fantje naborniki, kakor tudi navzoči člani občinskega odbora so bili stavljeni za zgled drugim občinam. Gotovo za sedanje razrvane čase lepa slika in obenem poročstvo srečnejših dni, ako se fantje, cvet naroda, obnašajo trezno. — Druga stvar, o kateri vam poročam, pa ni tako vesela: mnogo našega ljudstva se vedno bolj pogreza v revščino. Pred kakimi 40 leti sta obratovali tukaj v Marija Gradcu in Lahomnem dve cementni tovarni, ki sta že pred vojno ustavili obrat. Prvo povojno leto je bilo zaposlenih veliko naših ljudi v rudniku Huda jama pri Laškem. Predlanskim pa so se izvršile večje redukcije, in je bila večina rudarjev odpuščena, in to takih, ki imajo morda hišico in redijo 1 kravo. Na takem posestvu ni mogoče brez postranskega zaslužka preživljati družine. Tako imamo čedalje več kmečkega proletarijata. Pa tudi srednjim in večjim kmečkim gospodarjem je težko gospodariti; živina nima nobene primerne cene, sadje, posebno jabolka, pa od leta 1931 ni obrodilo, tudi letos ne bo. — Banska uprava je z odlokom z dne 18. junija potrdila naš občinski proračun. Po predlogu občinskega odbora bi znašali stroški 147.081 Din, kateri bi se krili s 140%no občinsko doklado. Banska uprava je znižala izdatke od gornje svote na 138.154 Din, doklade je pa znižala na 630%. Da bi se to znižanje pri davkoplačevalcih kaj poznalo, bi morali tudi država, banovina in cestni odbor nizižati doklade, kar se pa ni zgodilo, vsled tega se bo znižanje pri davkoplačevalcih malo poznalo.

Predor pod morjem.

Že večkrat smo se bavili v našem listu s podmorskim predorom, ki bo vezal pod morjem preko ožine Gibraltar Evropo in Afriko.

Načrti omenjenega predora, ki so veljali skozi desetletja za brezplodne sa-

nje in utopije, stojijo danes v ospredju in so tik pred praktično izpeljavo. Zadnja ovira glede gradnje predora je padla. Letos 1. februarja se je sestala v španski prestolici v Madridu raziskovalna komisija, ukvarjajoč se z načrti predora. Komisija je ugotovila, da ni morje v obsegu ožine nikjer globlje nego 30 m in so vse plasti, katere bo treba predreti, zelo ugodno ležeče.

Oče predornega načrta je španski oberst Peter Jevenois. 20 let že zasleduje zamisel predora z vso vztrajnostjo. Skrajša so ga imeli za sanjača, danes je obdan od celega štaba najboljših sodelavcev ter inženjerjev, katerim so zaupane priprave za predorno delo.

Pred kratkem je razodel oberst Jevenois vzroke, ki so ga napotili do načrtov za predor in spojitve dveh delov sveta.

Polkovnik je zanimal za gibraltarski predor velesile iz naslednjih nagibov:

»Sramota za omikano človeštvo,«

je dejal polkovnik, »je bila tudi vzrok, da sem začel pretresati načrt podmorske zveze Evrope z Afriko. Cela stoletja so ropali belokožci črnce po Afriki, jih prepeljavali na suženjskih ladajah in jih silili, da so za nje opravljali liki nema živina najtežja dela. Ali se je v tem oziru usoda zamorcev danes kaj spremenila? V Ameriki še danes ne sme sedeti zamorec v isti sobi kakor belokožec. Nепrestano poroča časopisje, kako je zagrabila razljutena ter nahujskana družala belcev brez vsakega pravega vzroka po enega ali več črncev in jih je linčala na najbolj divjaški način. V Evropi sicer ne bolehamo na ameriški podivjanosti, a tudi Evropejec prezira zamorca in ga smatra za manj vrednega. Edina država, kjer je črncet istoveten z belcem, je Francija. Iz polnega prepričanja izrečem besede: Zamorsko vprašanje je sramota za omikano, belokožno in krščansko človeštvo. Storit moramo vse, da se ta madež odstrani.

Prosta Afrika...

Vprašali boste, v kaki zvezi je svobodna Afrika z gibraltarskim tunelom? Zadeva je čisto enostavna. Hitra in dnevna zveza z osrčjem Afrike bi bilo kulturo razširjajoče dejanje brez primere. Afrika bi prenehala kot pokrajina divjakov ter poldivjakov. S tem bi bil storjen prvi korak glede zajezitve propadanja zamorskih plemen, kar so zakrivali belokožni deli sveta. Potomci afriških črnih sužnjev, ki danes životarijo jedva človeka vredno življenje po Ameriki, bi se lahko povrnil v civilizaciji odprto Afriko in bi lahko pričeli novo življenje kot svobodni možje, vzgojitelji, misijonarji in tehniki.

Gibraltar — vrata v nov svet.

Žalibog sledi danes človeštvo manj dobrodelnim nego praktičnim načelom. Iz tega vzroka sem skušal evropskim velesilam predočiti praktično vrednost podmorske zveze.

Čez dobrih 20 let bosta vodili skozi afriško puščavo dve železniški zvezi: iz Tangerja in španskega Maroko počez skozi puščavo Saharo proti rtu

Dobrega upanja ob južnem koncu Afrike. Druga zveza bo peljala iz Tangerja ob obali Sredozemskega morja v Basorah in Karachi. V Tangerju, nasproti Gibraltarju na španski strani bi obeh železniški zvezi pričenjali ali končali. Iz tega dejstva sledi nujna potreba: Tanger prikleniti na evropsko železniško omrežje. Na ta način bi postal Gibraltar na španski obali nad vse važno izhodišče za Evropo. S podmorsko zvezo bi dobila Španija pomen kot izhodišče za prevoz v Ameriko, Afriko in v Azijo.

700.000 potnikov v enem letu.

Za prvo leto so preračunali potniški promet po gibraltarski podmorski železnici na 700.000 oseb. Če tudi ne verjamemo tej visoki številki, moramo pomisliti, da šteje danes Afrika 120 milijonov prebivalcev, to število narašča in so dosegli ti milijoni v dobi najhujše krize na izvozu 35 milijard francoskih zlatih frankov.

Iz Evrope v Afriko v pol uri.

Tehnične ovire glede predora so malenkostne. Predor bi se pričel pri Gibraltarju. Gibraltar ni točka, ki je iz Evrope najbližja Afriki, ampak kraj 20 km od Tarife. Od tamkaj v Alcatraz Suguer in Punta Altares na afriški strani bo rabila železnica 30 minut. Na najbolj globokih mestih bo vodil tunel 60 m pod morsko gladino. Kakor so pokazale dosedanje preiskave, je sestavljeno morsko dno iz za vodo neprodernih plasti in radi tega se ni bati udiranja vode. Predor bo dosegel dolžino 26 km in bo le 7 m daljši nego Simplon-tunel.

Stroški so preračunani na še dvakrat toliko kakor je stal Simplon predor, torej na 1½ milijarde francoskih frankov.

Veliki so stroški za predpriprave, katere nosita začasno španska vlada in afriški Maroko. Glede financiranja predornega podjetja pridejo v poštev: Španija, afriške pokrajine, Francija in Angleška.

Računamo sigurno, da je gibraltarski predor dejstvo in za popolno dosego tega nad vse važnega cilja bom zastavil vse svoje moči.

NOVA KNJIGA.

Knjiga o Pohorju. Znani potopisni pisatelj dr. Franc Mišič je pravkar izdal s slikami bogato opremljeno knjigo »V žaru in čaru šumovitega Pohorja«. Knjiga vsebuje opise pohorskih krajev, lepoto, zanimivosti in kratko zgodovino. Vsega pripravila vredna knjiga ne bo dobrodošla samo izobražencu, ampak tudi našemu kmetu. Par strani je posvečenih znanemu pohorskemu pesniku Jurju Vodovniku, (kalcu s Skomarj, kojega številne pesmi so postale danes že narodne. Ganljiv je opis pohorskega kmeta Davorina Grizolda s Smolnika nad Rušami. Knjiga slika tudi kmečkemu narodu lepoto Pohorja in bogastvo, ki je posebno cvetelo po pohorskih planinah pred 50 leti, ko je obratovalo 11 znamenitih pohorskih glažut in je bilo tudi splavarstvo na vrhuncu. Knjiga stane 30 Din in jo lahko naročite pri vseh knjigarnah in pri pisatelju dr. F. Mišiču v Mariboru, Aškerčeva 22.

Poslednje vesti.

Domače novice.

Protibrezbožniška razstava v Mariboru. V IV. deški šoli je od 3. do 12. avgusta razstava, ki kaže boj zoper Boga in vero v Rusiji in po celem svetu. Kdor to razstavo pregleda, temu se mora vzbuditi groza in stud nad tem, kar počenjajo brezbožniki. Smešenje Boga in vere, papeža, duhovnikov, divjanje zoper vernike, rušenje cerkev in samostanov, vse to mora vsakega kulturnega človeka privedi do obsodbe tega protiverskega boja in do sklepa, da se mora vse krščanstvo upreti tej brezbožni propagandi, ki si hoče osvojiti svet. Radi tega se obisk razstave vsem toplo priporoča. — Kn.-šk. ordinariat v Mariboru.

Občni zbor Vzajemnosti, društva duhovnikov lavantinske škofije, se vrši dne 20. avgusta t. l., ob pol 10. uri dopoldne, v bogoslovni avli v Mariboru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo ZOV. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. V zmislu par. 8 društvenih pravil je občni zbor sklepčen ob navzočnosti ene desetine vseh članov, ako ne, se vrši občni zbor pol ure pozneje na istem kraju ob vsaki udeležbi. P. n. gg. člani so vabljeni, da se v čim večjem številu udeležijo občnega zbora svojega stanovskega društva!

Viničarja pogorela. Posestniku Martinu Golobu iz Ptuja je pogorela v Osluševcih viničarja in znaša škoda 20.000 Din.

Smirtno je ponesrečila v Ljubljani dne 6. avgusta pri prehitrem skoku iz avtobusa Pavla Pavčič, 24letna posestniška hči in perica iz Bizovika pri Ljubljani.

Ogenj je uničil v Podcerkvi pri Starem trgu pir Ložu tri kmetije.

Dopisi in prireditve.

Hoče pri Mariboru. Otroci Marijinega vrta pripravijo na praznik Marijinega vnebovzvetja dne 15. avgusta lepo igro v štirih prizorih: »Pavelčkova piščalka«. Mladini je treba pokazati, da se zanimamo zanjo in da znamo ceniti njen trud in njeno dobro voljo. Zato vsi, mladi in odrasli, popoldne ob treh v prosvetno dvorano!

Hoče pri Mariboru. Dne 22. avgusta se vrši na Ptujski gori jubilejna svetoletna pobožnost šolarjev iz dekanije Dravsko polje. Vabljeni so tudi druge župnije v bližini Ptujsk. gore! Na ta dan se bodo otroci hoče nadžupnije pripravljali s tridnevno dne 19., 20. in 21. avgusta. Do Gore bomo šli z avtobusi; za otroke bo stala vožnja samo 7 Din. Seveda se lahko romanja udeležijo tudi odrasli; zanje stane vožnja 12 Din. Ob pol devetih se zberemo pod Goro pri križu, nato se pa v procesiji podamo na Goro v cerkev, kjer bodo najprej predpisane molitve, nato odmor, ob desetih pridiga in slovesna služba božja. Popoldne ob pol dveh bo pridiga in pete litanije, potem pa pred cerkvijo deklamacije, petje in prizori. Vsi, ki se nameravajo udeležiti tega romanja, naj se vsaj do 14. avgusta prigrasijo v župnijski pisarni, ali pa v kaplaniji, in plačajo voznino, ker bo treba avtobus naprej naročiti in plačati.

Na Donačko goro! V božjem imenu smo začeli dne 2. t. m. kulukati na Donački gori. Prav lepo prosimo korajžne fante, naj pridejo lomiti kamenje in streči zidarjem, da bo križ veličastnejši. Zastojkarji dobijo hrano in skromno ležišče v planinski koči. Na Donatovo nedeljo dne 12. t. m. bo slovesna blagoslovitev temelja ob pol devetih predpoldne. Fantje, ki bi se hoteli udeležiti teka, se naj

zglase v župnišču ali pri Sajko Tončeku, Čirič Poldetu ali Anderlič Lojzu v Platu. Navodila dobe tekom tedna. Tekačev rabimo 100. Tekli bodo iz Rogaške Slatine na vrh skozi Rogatec. Vsak teče določeno progo 100—200 m, kolikor najhitreje more. Med tekom ouda pušico tovarišu, ki že nekaj časa teče z njim vstric. Fantje, skažite se!

Ruše. Mnogi poprašujejo, kedaj bode letos »Ruška nedelja«, ker bo dne 7. in 8. septembra škofijski eharistični kongres v Mariboru, praznik Marijinega imena je pa še le dne 12. sept. Vsem tem odgovarjamo, da se ruška nedelja ali slovesnost Marijinega imena v Rušah obhaja redno v nedeljo po Marijinem rojstvu. Ta red ostane tudi letos in bo torej ruška nedelja v nedeljo po Mali Gospojnici, to je dne 9. septembra. Častilci Marijini iz oddaljenih krajev bodo lahko v soboto dopoldne pri evh. slovesnostih v Mariboru, popoldne pa romajo k Materi božji v Ruše. Tudi spored ostane isti, kakor v drugih letih: zvečer ob 6 romarska pobožnost, v nedeljo slovesno sveto opravilo ob 6 in 10, tihe sv. maše ob 5, pol 8, 8 in 9, večernice pa ob 3.

Sv. Trije kralji v Slov. gor. Romarji sladkogorski imajo v soboto 11. avgusta ob pol 7 sv. mašo v tukajšnji romarski cerkvi in odidejo odtod v procesiji.

Sv. Trije kralji v Slov. gor. Benediška in negovska župnija sta si poleg župnijske izvolile tuk. romarsko cerkev za drugo cerkev za obiske za svetoletni odpustek. V nedeljo 22. jul. in v nedeljo 5. avgusta je bila tuk. cerkev polna obiskovalcev, benediških in negovskih. — Za svetoletno spoved, bo tukaj v dnevih 12., 13. in 14. avg. posebna tridnevna in bodo zjutraj pridige in prilika za spoved. Praznik Velike maše bomo najslavesnejše obhajali in bo v predvečer ob 6 pridiga, večernice, v mraku pa rimska procesija, na praznik sam pa rana, pozna in popoldanska služba božja. Romarji iz Slov. goric, iz Prekmurja in Medzimirja, na veselo svidenje! Spovednikov bode dovolj na razpolago.

Gornja Radgona. Preteklo nedeljo smo imeli v G. Radgoni veliko slavnost. Domača gasilska četa je organizirala pravo mobilizacijo obmejnega gasilstva, da je prisostvovalo blagoslovitvi novega gasilskega avtomobila. Obsežne priprave za slavnost sta vodila predvsem predsednik Jože Hrastelj in tajnik Fr. Snoj, pa cela vrsta drugih požrtvovalnih gasilcev. V nedeljo zjutraj se je zbralo v G. Radgoni okrog 2000 gasilcev in do 5000 ljudi in obširen vrt za starim radgonskim gradom je bil od konca do kraja zaseden. Blagoslovitev je izvršil v zastopstvu škofa stolni dekan g. dr. Crkala. Prisostvoval je obredu in sv. maši tudi ban dravske banovine, srezki načelniki, zastopniki gasilske višje organizacije in vojske, kakor tudi razna društva. Med sv. mašo in na prireditvi je pel moški zbor »Maribora«, igrala pa je godba ljutomerska. Kljub vsem težavam, ki tarejo tudi naše obmejno ljudstvo, je bilo razpoloženje udeležencev zelo dobro. Ne le sosedje onstran Mure, tudi zastopniki iz naših centralnih mest Beograda in Ljubljane so videli, da obmejni Slovenci ljubijo svojo državo, da čuvajo kot gasilci ne le pramoženje slovenskega naroda tu ob meji, ampak da so zavedni katoličani in Slovenci. Zbor je poslal pozdravno brzojavko tudi kralju Aleksandru. Gasilski četi v G. Radgoni čestitamo, da je prireditev tako dobro izpeljala.

Iz zagrebške torbe. Nedeljska slovesnost v Rajhenburgu s koncertom Branimirovim je kar najlepše uspela, 350 oseb se je vzdignilo iz Zagreba na romanje v slovenski Lurd, kjer

jih je pričakovala lepa množica domačinov in romarjev iz druge strani. Pa jim je tudi božje solnce sijalo s tako lepim dnem, da je moralo biti veselo vsako božje bitje, zato pa je bilo med njimi veselja do vrha, ko so zapeli Mariji, zapeli po hrvaško, pa tudi po slovensko. Ko so se zvečer poslavljali romarji od Marijinega svetišča, je bilo kar vsem v mislih: Nisem tukaj zadnji! Tako so odšli vsi pod vtisom besed domačega gospoda župnika Tratnika, ki je Mariji to svetišče postavil, da naj se tako romanje vsako leto ponovi in da je bila dan začetek zagrebškega vsakoletnega romanja k lurški Mariji v Rajhenburg.

Listnica uredništva.

Črensovci: Na Vašo kritiko so odgovorili gasilci in Vaših popravkov na zagovor gasilcev ne bomo prinesli. — Hajdina pri Ptuj: Žalostno, a ne moremo objaviti radi mladostnosti. — Sladkagora: Prejeli od drugod.

MALA OZNANILA.

Kostanjev les kupuje po 10 Din za 100 kg Rigler, Pragersko. 807

Razpisuje se služba organista in cerkovnika pri Mariji Snežni. Vajen obrti ali česar drugega ima prednost. 801

Zastopnike v vseh krajih sprejme domača zavarovalnica proti proviziji in mesečni plači. Ponudbe na upravo lista pod »2506«. 797

Malo posestvo s sadonosnikom, hišo in gosp. poslopji, 20 minut od postaje Ivanjkovec, se proda. Mlakar, Maribor, Betnavska 44. 804

Trgovina se da v najem z inventarjem na prometnem kraju v ptujski okolici, potrebni kapital 10.000 Din. Naslov v upravi lista. 806

Seno, staro in novo, prešano ali neprešano, kupuje stalno: Anton Birgmayr, Maribor, Meljski dvor. 805

Šivalni stroj Singer, okrogli čolniček, 700 Din, spalni divan 280, spalnica trdi les 950, mali divan 150, stoli 0, ogledala, posoda, predalnik z nastavkom trdi les 300 Din. Maribor, Ruška cesta 3, 1. nadstropje, desno. 808

2 dijaka(inji) sprejme boljša obitelj na domačo hrano in stanovanje pod ugodnimi pogoji. Marija Cepuder, Koroška c. 102 I. 803

Prodam posestvo: kmečko hišo s 17 orali zemlje (njive, travniki, gozd). Terezija Skrbinšek, Sv. Lovrenc na Dravskem polju 53. 799

Velika razprodaja! Oblačilno blago in raznovrstne ostanke najceneje kupite v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. Nakup jaje, masla, suhih gob. 800

Dragotin Čutič-a vdova
puškarna, trgovina z orožjem in municijo
Maribor, Slovenska ulica 18.

Zaloga pušk na šibre in krogle, repetirk, kratkih pušk za streljanje na tarče, vseih vrst avtomatičnih pištol, revolverjev, sobnih in vrtnih pušk raznih svetovnoznanih tovarn. Zaloga vseh vrst prvovrstnih in popolnoma zanesljivih lovskih nabojev s stehanim smodnikom in šibrami. Vsa popravila izvršuje strokovnjaško.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Dvojčki — sreča in nesreča.

Med olikanimi narodi pomenja rojstvo dvojčkov veselje ter srečo za rodino. Pri še danes divjih narodih niso dvojčki radost — ampak baš nasprotno: nesreča. V Loango ob zapadni afriški obali vidijo tamošnji domačini v rojstvu dvojčkov jezo bogov, katero poskušajo umiriti na ta način, da jim darujejo mater z otročičkoma vred. Dvojčka takoj po smrti ubijejo, mater pa prisilijo, da izvrši samomor. Če se zoperstavi prostovoljni smrti, jo izženejo iz svoje sredine in mora zbežati brez vsake hrane ter pomoči v divjino.

V Old Calabi vidijo v dvojčkih nekaj pošastnega. Mati je prva, ki zahteva, da novorojenčka spravijo s sveta. V omenjenem kraju je navada, da stlačijo otročička v pisker, katerega zanesejo v gozd.

Tudi Apono zamorci so prepričani, da prinašajo dvojčki nesrečo. Sicer ne pobijejo dece, vendar mora prebivati z materjo ločeno od drugih, in člani plemena nočejo imeti nobenih stikov s temi reveži. Šele po preteku 6 let se razblini nesrečo obetajoča čarovnija in dvojčka postaneta člana plemena.

Vacarama zamorci prodajo dvojčka, ali ju izpostavijo v gozdu. Pleme Makalaku vrže enega od dvojčkov morskem volku.

Ob Suženjski obali ob zgornjem toku afriške reke Nil smatrajo rojstvo dvojčkov za tako veliko srečo, da ga proslavijo s slovesnimi pojedinami.

Ob zlati obali odgojijo dvojčka le tedaj, če sta oba istega spola; sicer enega ubijejo.

Ameriški divji Indijanci imajo tudi čudne pojme o dvojčkih.

Pri Guyana Indijancih je rojstvo dvojčkov sramota. Navadno ju pomori že mati, ker sicer bi jo javno zasramovali in bičali. Ista navada obstoja tudi med indijanskimi plemeni ob južnoameriški reki Orinoco. Pri peruanskih Indijancih enega od dvojčkov živega zakopljejo, ker so prepričani, da je potomec zlodeja. Mehikanci so darovali dvojčke koj po rojstvu bogovom v veri, če bi ostala pri življenju, bi eden pozneje ubil lastne starše.

V Novi Holandiji v Avstraliji enega dvojčka usmrtijo. Če sta dvojčka različnega spola, mora umreti deček.

★

Kultura (gojenje) bombaža v Turkestanu.

Po Turkestanu gojijo bombaževo rastlino bogznaj od kedaj. Pred podjarmljenjem Turkestanu po Rusih so gojili bombaž turški kmetje za svoje potrebe. Bolj nego za bombaž so se tedaj brigali za žito, vino, svilo, vrtnarstvo, posebno še za pridelovanje riža, ki tvori glavno prehrano tamošnjega prebivalstva.

Položaj se je spremenil, ko so postali gospodarji pokrajine Rusi v drugi polovici prejšnjega stoletja. Zavojevalci so se brigali predvsem, kako bi dvignili

gojenje bombaža. Imeli so izredno lepe uspehe. Leta 1820 je bilo iz Turkestanu prodanih 73.710 kg bombaža v vrednosti 1.028.160 Din. Leta 1915 je znašala žetev 230.000 ton (1 t = 1000 kg) za nad 4 milijarde Din, leta 1927 600.000 t, in leta 1932 1 milijon t. Z milijonsko žetvijo krijejo Rusi 85% celotne potrebe na bombažu.

Korist ni omejena samo na puh, iz katerega izdelujejo platno, sukno itd., ampak tudi na seme. Iz bombaževega semena delajo olje, ki je dobro za namizo. Kar preostane pri prešanju olja, je izvrstna prehrana za živino, ali zmletje je tudi izvrsten gnoj. Leta 1915 so napravili v Turkestanu za 65 milijonov mark kolačev po izprešanju olja in so izvozili to množino v Nemčijo, na Dansko ter v Anglijo.

Bombaž služi tudi za izdelovanje mila. Nadaljni postranski produkt, ki se da izkoristiti pri bombažu, je po izluščanju semena lupina.

Bombaževe lupine so iskano sredstvo za podkurjavo parnih kotlov ter oljnatih mlinov. Lupine tudi prešajo in izdelujejo iz njih brikete. Leta 1916 je bilo pridelanih 3,5 milijona centov lupin v vrednosti 42 milijonov Din.

Bombaževa lupina je zelo trda in vsebuje zelo mnogo redilnih snovi. V prazni lupini je še najti nekaka rebra, katera danes uporabljajo za izdelavo najbolj finega papirja.

Prazne lupine v več krajih meljejo, zmešajo to moko za dve tretjini s pšenično in taka zmes daje prav okusen kruh.

★

Pošta mrtveca.

Na pokopališču v Čikagi so se odigravali v zadnjem času enaki, a res čudni ter nenavadni prizori. Paznik mirodvora je opazoval, kako so se približevali obiskovalci gotovemu grobu in so oddajali v tamkaj pritrjeni nabiralnik lističe. Enkrat na teden je prišel na pokopališče častitljiv gospod, ki je nabiralnik izpraznil.

V čuvaju se je zbudil čut za detektivsko sposobnost in si je stavil nalogo, da bo pojasnil skrivnost z nabiralnikom, katerega le lepega dne odprl s ponarejenim ključem. Namesto skrivnostnih beležk je našel na lističih razna imena in datume. Nikakor si ni mogel raztolmačiti uganke in je sklenil, da bo pozval na izpoved gospoda, ki prihaja ob določenih dneh po lističe. Kakor hitro je zagledal prikazen, ki je ravnodušno odklepala nabiralnik, je stopil k njej in prosil za pojasnilo.

Prijazni gospod mu je tolmačil, da ni na na videz skrivnostni zadevi prav nič posebnega. Gospod, ki je pokopan, je bil v življenju živinski trgovec in se je dokopal tekom časa do premoženja. Ko je začutil, da se mu bliža zadnja ura, ni hotel, da bi prišli njegovi dediči brez truda do njegovega denarja. V svoji oporočki je določil, naj pritrđijo na njegov grob nabiralnik. Njegovo premoženje se naj razdeli počasi na sorodnike

tako, da prejme vsak, ki obiše njegov grob, en dolar. On je po poklicu notar ter vršilec zadnje volje pokojnega. Sorodniki rajnega dokažejo obiske na grobu na ta način, da spuščajo v nabiralnik lističe s podpisom in datumom, kdaj so romali na grob. Le na ta način so prisiljeni, da ase s številnimi obiski potrudijo za precejšnjo dedščino.

★

Las ga je izdal.

Če bi ne bil v Iglavi na Češkem padel z glave tatu las, bi ga ne bili nikdar izsledili. Pred nekaj meseci je bil izvršen v Iglavi vlom v poštni urad. Uzmovič je odnesel gotovino in zelo mnogo znamk. Oblast je stala pred veliko uganko, dokler ni odkril eden detektivov na gobi za omokrotenje znamk las. Las je bil temne barve in krepke kakovosti. Detektiv je las skrbno hranil v papir v nadi, da mu bo še mogoče nekoč ključ do razkrivanja vlomilca. Nekega dne je opazoval poštni uradnik človeka, ki je hodil od urada do urada, kjer je ponujal znamke v nakup. Pripovedoval je, da je moral prevzeti znamke pri nekem večjem konkurzu, v katerega je bil zapleten. Ljudje so le postali radovedni na tujca, ki je vsiljeval znamke, in policija je konečno dognala, da je že bil v mestu in sicer ravno ono noč, ko je bil izvršen vlom v poštni urad. Rudolf Vaza, tako se je pisal tujec, je po aretaciji tajil vsako krivdo. Na pomoč je prihitel oni detektiv, ki je bil našel ter shranil las. Najdeni las in še enega z glave osumljenega so poslali v kemični zavod v Prago, kjer so uradno potrdili, da sta oba lasa z iste glave. Lopova so pridržali v zaporu in ga obsodili na 15 mesecev.

★

Pod angleškim imperijem solnce ne zaide.

Pod angleškim kraljestvom (imperijem) ne zaide solnce. Človek bi mislil, da se s tem dejstvom ponašajo samo Angleži. Toda zadeva je malo drugačna. To dejstvo je dobro znano tudi prebivalstvu v kolonijah vseh barv, bele, rumenemu in črnemu. To je dokazal profesor Sorabyi v svojem govoru pred izbranim občinstvom v Londonu. Pripovedoval je, kako je indijski podkralj lord Willington priredil v Delhiju slavnostno večerjo, na katero je povabil tudi Indijce. Ti so se vabilu odzvali in prišli na obed v nenavadni obleki. Nj glavi so nosili širok tropičen klobuk, ki ga rabijo mornarji, ko plovejo po morju v južnih krajih. Indijci so ponosno prikoralali v dvorano s klobukom na glavi. Neki angleški uradnik jih je opozoril, da to vendar ne gre. Se pač spodobi, da snamejo klobuk. Uradnik jih je tudi vprašal, zakaj vendar potrebujejo takšen klobuk proti solncu ponoči, ko solnce ne sije. Eden izmed Indijcev mu je odgovoril? Vi kot Angleži bi morali vedeti, da pod angleškim kraljestvom solnce nikdar ne zaide.

Stare zapuščene rane na nogah (ulcus cruris) **zanesljivo in hitro zaceli „Fitonin“** od naših zdravnikov in zdravstvenih institucij vsestransko preizkušeno sredstvo. Steklenica Din 20— v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici Din 50— Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno „Fiton“ dr. z o. z. Zagreb I-78. Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znak za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano. Za nižje razrede inštrukcija v hiši. Vpraša se: Maribor, Vrbanova 73, pritličje. 792

Sprejme se sedlarski vajenec in pomočnik. F. Nekrep, sedlar, Sv. Lenart v Slov. gor. 780

Pekarski vajenec, pošten in močen, se sprejme z vso oskrbo. Pekarna Berlinger, Vurberk, p. Ptuj. 781

Urarski učenec se sprejme. Dobi tudi hrano. M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 786

Trgovskega učenca sprejemem v trgovino mešanega blaga na deželi. Predizobrazba: 2—4 razrede meščanske šole. Predpogoj: pošten in zdrav. Hrana in stanovanje v hiši. Pod značko »Osebo predstaviti«. 759

Priden ofer, 4 delavske moči, tudi za vinograd, se sprejme. Pogoji dobri. Zenkovič, Pivola 6, p. Hoče. 791

Viničar z 4 delavnimi močmi, trezen, z večletnimi spričevali, se sprejme s 1. novembrom pod ugodnimi pogoji pri Ogrinc, Radizel 29, p. Selnica pri Mariboru. 772

13 oralov lepega in rodovitnega posestva se prodaja v Zgornji Voličini št. 65. Vprašati pri Kocbek Ignaciju, posestniku, Maribor, Radvanjska cesta 6. 794.

Posestvo 8 oralov, hiša in gospodarsko poslopje v dobrem stanju, 15 minut od državne ceste, prodaja: Štern Martin, Morje 74, p. Fram. 793

Kupim hišo ali malo posestvo, polovico plačam z gotovino, drugo pa z knjižico Kmečke posojilnice v Celju ali Mestne hranilnice v Ptuj. Naslov: L., Slivnica 20 pri Mariboru. 782

Manjšo hišo, dobro ohranjeno, s sadnim vrtom in pitno vodo. V okolici Celja do Ponikve, ozir. Šmarja pri Jelšah. Takoj kupim. Natančne ponudbe na I. Strajnar, Celje, Prešernova 11. 733

Prodajam posestvo v bližini Fale. Kure Anton, Selnica ob Dravi 113. 795

Potrebujemo večje množine čebelnega voska in prosimo za ponudbe na upravo lista. 787

Plemenske mrjasce in svinke nemške plemenske pasme odda uprava posestva dr. Orniga, Sv. Janž na Dravskem polju. 760

Prodajam mlin za sadje mlet. Grušovnik, Janževa gora 6, p. Selnica ob Dravi. 779

Klavir, dobro ohranjen, poceni na prodaj. Maribor, Smetanova ulica 20. 783

Pohišstvo se prodaja: Pisanec, Stritarjeva ulica 8, soba 15, Maribor. 784

Dve postelji in omara poceni za prodati. Filipič, Pobreška cesta 20, Maribor. 785

Tovorni avto za takojšnjo uporabo z dobro pnevmatiko odda za 4000 Din mlekarna Bernhard, Maribor. 745

Motorno kolo znamke »Indian« s prikolicco za takojšnjo uporabo z dobro pnevmatiko odda za 6000 Din mlekarna Bernhard, Maribor. 746

Mostin, moštna esenca za izdelovanje dobre in zdrave domače pijače, samo v drogeriji M. Kanc, Maribor, Slovenska ulica. 577

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, stari papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Veliki zaslužek brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znamko za odgovor nasloviti na: Persson, Ljubljana, poštni: predal 307. 627

Denar doma ne nese obresti, ni varen! Jugoslovanska hranilnica, Kralja Petra trg, izplačuje cele vloge takoj! Domači hranilniki brezplačno! Iztrjuje vse račune! Nov način posebne male štednje. Daje kratkoročna posojila! 707

Vino iz vrst: Burgunder beli, Muškät Sylvaner, Rizling laški in Mosler rumeni kupite poceni v upravi posestev kneza Trauttmannsdorff v Negovi, p. Ivanjci. **Tri viničarje** s 4 delavnimi močmi in 3 glave goveje živine (predpogoj poštenost), in **majerja** s 2 del. močmi, več govedo- in svinjereje, sprejme v službo uprava posestev kneza Trauttmannsdorff v Negovi; natančnejše pogoje se dozna v upravi. 778

Za cerkveno perilo dobite najlepše ročno klekljane čipke v trgovini ročnih del Pavla Slugova, Celje, Vodnikova ulica. 742

Moštna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Dnevna razpošiljatev. Cena steklenici 20 Din. Ivan Pečar, droge in kemikalije, Maribor, Gosposka ulica 11. 663

Zalogo letnega blaga prodaja po znižanih cenah Tušak Josip, trgovec pri Sv. Antonu v Slov. gor. Priporoča pa se vsakemu za jesenski in zimski nakup! 748

Kotle za kuhanje žganja in perila, bakrene brzoparilnice **Alfa**, obenem tudi s pripravo za kuhanje žganja, si nabavite po ugodnih cenah pri **Jakobu Kos**, kotlarstvo, **Maribor, Glavni trg št. 4**. Vzajemno kot plačilo tudi »vložne knjižice« Mestne hranilnice, Spodnještajerske posojilnice in posojilnice Narodnega doma. 728

Javna zahvala.

Podpisani se zahvaljujemo iz lastnega nagiba prav iskreno

„KARITAS“

posmrtninskemu oddelku Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, **Maribor, Orožnova ulica 8**, za takojšnje izplačilo celih zavarovanih vsot. Vsakomur kar najbolj priporočamo, da zavaruje sebe in svoje pri tem domačem slovenskem zavodu, ki je vreden vsega zaupanja. 798

Kert Luka in Helena sr. r.
Čelofiga Lizika s. r.
Burklič Johana s. r.
Kaube Veronika s. r.
Rainer Nežka s. r.
Kolenc Marija s. r.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5

Inserirajte!

Preje.

Sedaj.

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno izpremembo v pravzaprav kratkem času — že **v nekaj tednih** povzroči samo naše preizkušeno redilno sredstvo.

Brezplačno in poštnine prosto

pošljemo vsem, ki se obrnejo na nas, obširno razpravo o tem redilnem sredstvu. Število onih, ki so poslušali naše nasvete in se na ta način rešili svoje bolezn, je izredno veliko.

Pišite še danes na spodaj navedeni naslov:

Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 90.

Jabolka

kupuje po najvišjih dnevnih cenah tvrdka

Josip Videmšek

Eksport, Maribor, Koroševa ulica 23. 754

Pletene jopice

po Din 29.— dobite samo v

TRPINOVM BAZARJU
Maribor, Vetrinjska ulica 15. 691

ZLATO

Vsakovrstno

kupuje po najvišjih cenah Ackermanov nasl. A. Kindl, Ptuj. 590

Veliko skladišče rabljenega železja
kakor cevi, traverze, kovno in lito železo, vsakovrstne kovine ter raznovrstnih poljedelskih strojev in kose po 5 Din komad dobite pri **Justin Gustinčič v Mariboru, Tattenbachova ulica 14.** Istotam kupujem po najboljših cenah vsakovrstne stroje, železnino in kovine. 700**Oglasujte v „Sl. gospodarju“!**

S a d j e

kupujem in plačam najboljše dnevne cene:

Eksport - Koradžija

Maribor, Meljska cesta 1. 764

Mrliškim oglednikom!

Ker želimo razprodati dosedanjo zalogo tiskovin za mrliške oglednike, dajamo vsem 30% popusta, dokler traja zaloga.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Mariborv lastni novi palači na oglu
Gospoške-Slovenske ulice.**Podružnica: Celje**

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I**V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I**

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I !

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpele nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastoj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.